Podpajštúnske zvesti

ISSN 1338-872X

8/2013 | Ročník XV. | 12. august 2013 | www.stupava.sk | Mesačník o živote obyvateľov Stupavy | Zadarmo

Slávnosti v parku 8

- Oslavy 520. výročia práva poriadať v Stupave výročné trhy.

Osobnosť zo Stupavy 3

- Lekárka, primárka, dekanka, matka dvoch synov a babička.

Okienko pre ľúštiteľov 9

- V tomto čísle opäť nájdete krížovku pre nenáročných.

V malackom okrese platia pre požiare obmedzenia

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Malackách v súlade s § 21 písm. n) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a § 2 ods. 1 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov vyhlasuje čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov na celom území okresu Malacky od 22. júla 2013 do odvolania.

V čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov je každý povinný dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti.

Fyzickým osobám sa podľa § 14 ods. 2 písm. a), b), c) zákona č. 314/2001 Z. z. zákona o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov zakazuje najmä:

- fajčiť alebo používať otvorený plameň,
- vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov,
- zakladať oheň.

Vlastník lesa, správca alebo obhospodarovateľ lesa je povinný v súvislosti s ochranou lesa pred požiarmi zabezpečiť plnenie opatrení v súlade s § 6b zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a § 9a, §10 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov.

Tento oznam je potrebné oznámiť spôsobom obvyklým – na úradných tabuliach mestských a obecných úradov v okrese Malacky, zároveň zverejniť v mestských a obecných rozhlasoch.

Na oznámenie času zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov sa nevzťahuje všeobecný právny predpis o správnom konaní.

pplk. Mgr. Juraj Slovinský, riaditeľ, v. r. ■

HC Tatran Stupava reprezentoval slovenské farby vo Švédsku

Niekoľkokrát ste si mohli v Podpajštúnskych zvestiach prečítať o výborných výsledkoch stupavských dievčat aj chlapcov – hádzanárov. Všetci, ktorí sa na živote hádzanárskeho Tatranu podieľajú, cítili, že si naše hádzanárske nádeje zaslúžia niečo výnimočné – ako odmenu za tvrdú celoročnú prácu, motiváciu do ďalšieho roka a príležitosť sa opäť zlepšiť.

Na medzinárodnom turnaji sa stretli tímy z celého sveta.

Čo môže byť pre hádzanára zaujímavejšie ako možnosť zúčastniť sa mimoriadne prestížneho a zrejme najväčšieho hádzanárskeho turnaja na svete, navyše v atraktívnej krajine? Práve takým je PARTILLE CUP – turnaj vo švédskom Göteborgu, ktorého sa každoročne zúčastňuje viac než 1 100 tímov z viac ako 40 krajín celého sveta. Vďaka aktivitám klubu, ktorými sa podarilo počas roka získať časť prostriedkov, sponzorom a rodičom sa v tomto roku mohli v Göteborgu predstaviť aj Stupavčania – mimochodom, ako jediný klub zo Slovenska. Okrem nich už Slovensko reprezentoval len reprezentačný výber kadetov.

Po úmornej ceste autobusom a trajektom, ktorá trvala 26 hodín, sa deti spolu s trénermi zúčastnili slávnostného ceremoniálu otvorenia turnaja. Ten bol naozaj vo veľkolepom štýle, pripomínajúcom otvorenie olympijských hier. Najväčším zážitkom bolo, keď vybrali náš team mladších žiakov na slávnostný ceremoniál, aby niesli zástavu Slovenska a nášho klubu. Módna návrhárka pani Procházková z www.miadesign.sk nám navrhla teamové oblečenie na slávnostný ceremoniál. Keď odpálili program v hokejovej hale Scandinavium, tak to bol nezabudnuteľný zážitok. Počas dvoch hodín vystupovali vo svetelnej show speváci a urobili z toho party vo veľkom štýle, ktorá nenechala nikoho chladným. Pobláznili 20 tisíc ľudí v hale. Nevedeli sme sa dočkať okamihu, keď naši žiaci ponesú slovenskú zástavu na pódiu. Chlapci si to pred 20-tisícovým kotlom doslova užili. Atmosféra určite chytila za srdce každého; a mohli sa začať boje o hádzanárske body.

Boli sme zvedaví, ako sa bude dariť v mimoriadne silnej konkurencii Stupavčanom. V základných skupinách, ktoré boli 6–7-členné, sa nám darilo striedavo – niektoré zápasy sme vyhrali, v iných sme našli premožiteľov. Hrali sme pritom väčšinou proti vyspelým tímom zo Švédska, Nórska, Dánska či Chorvátska, ale aj exotickým tímom, napríklad z Kene. Všetky tri naše družstvá – mladšie žiačky, mladší žiaci aj staršie žiačky zo skupiny postúpili do B-play off, mladšie žiačky zo šiesteho, mladší žiaci zo štvrtého a staršie žiačky z piateho miesta.

Pre mladšie žiačky bol určite nezabudnuteľný prvý zápas, kde ich čakal zaujímavý súper z Kene. Malé hráčky čiernej pleti boli veľmi milé. Dostali sa do Švédska za odmenu cez projekt, ktorý podporuje rozvojové krajiny štartovať na Partille cupe, čo si užívali.

pokračovanie na strane 10

Vynikajúci výsledok našich žiakov, florbalistov - tretí na medzinárodnom turnaji

Od stredy 10. 7. do soboty 13. 7. 2013 sa konal v Prahe jubilejný 10. ročník najväčšieho medzinárodného turnaja UNIHOC PRAGUE GAMES 2013, neoficiálne majstrovstvá Európy florbalových družstiev. Tohtoročného zápolenia sa zúčastnil rekordný počet 321 družstiev zo 14 štátov. Do Prahy zavítali zástupcovia Fínska, Lotyšska, Maďarska, Nemecka, Nórska, Poľska, Ruska, Švédska, Švajčiarska, Ukrajiny, Slovinska, Slovenska a Českej republiky. Vďaka účasti ázijských florbalistov zo Singapuru mal turnaj naviac i globálny rozmer. Celkovo sa odohralo 926 zápasov a do hry sa zapojilo takmer 6 000 florbalistov v deviatich vekových kategóriách. Pre účastníkov turnaja bol pripravený bohatý mimozápasový program. Prague games 2013 sa uskutočnili pod záštitou Magistrátu hlavního města Prahy a Fair play klubu Českého olympijského výboru.

Florbalisti zo ZŠ kpt. J. Nálepku v Stupave (ŠK FBK BOGDAU STUPAVA) v kategórii B13 chlapcov ako jeden zo zástupcov Slovenska získali na tomto megaturnaji 3. miesto a bronzové medaily, čo sa považuje za historický úspech stupavského florbalu a florbalistov, ktorí reprezentovali nielen svoje mesto, Bratislavský kraj, ale i celé Slovensko!!! pokračovanie na strane 10

TECHNICKÉ SLUŽBY STUPAVA, s. r. o., so sídlom Dlhá 1248/11, IČO: 43 859 623, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I. oddiel Sro, vložka č. 49422/B, zastúpená konateľom Pavlom Slezákom,
vyhlasuje výberové konanie na miesto riaditeľa spoločnosti.

Požiadavky na uchádzačov: bezúhonnosť, minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou, odborná prax v riadiacej funkcii v trvaní minimálne 5 rokov vo firme, resp. organizácii s viacstupňovým riadením, vodičský preukaz skupiny „B“, prezentácia zámeru rozvoja spoločnosti na tri roky, osobitne strediska odpadového hospodárstva a služieb pre mesto v písomnej forme (maximálny rozsah 5 strán A4).

Vítané sú znalosti legislatívy v oblasti ochrany životného prostredia, odpadového hospodárstva, čistenia odpadových vôd a ďalších činností, ktoré sú predmetom činnosti spoločnosti, ako aj znalosti legislatívy samosprávy, osobná a miestna znalosť mesta Stupava a okolia.
K písomnej prihláške je potrebné priložiť nasledovné doklady: aktuálny výpis z registra trestov (nie starší ako tri mesiace), štruktúrovaný životopis, relevantné doklady o vzdelaní a o dosiahnutej kvalifikácii, potvrdenia o odbornej praxi v riadiacej funkcii s popisom stupňa a oblasti riadenia a pôsobenia, čestné vyhlásenie o pravdivosti údajov, súhlas so spracovaním osobných údajov.

Písomné prihlášky doručte najneskôr do 21. 8. 2013 vrátane v zalepenej obálke na adresu: Mestský úrad Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava. Obálku vyznačte menom a priezviskom a textom: „Výberové konanie TSS – neotvárať“. ■

Napojenie domácností na kanalizáciu, preukazovanie likvidácie septikov - výzva

Vážení občania, opätovne si Vás dovoľujeme upozorniť na skutočnosť, že po ukončení výstavby verejnej kanalizácie je každý vlastník nehnuteľnosti povinný v súlade s VZN Mesta Stupava č. 1/2012 o verejnej kanalizácii a odpadových vodách, vodách z povrchového odtoku a so zákonom č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, na vlastné náklady vybudovať prípojku a pripojiť nehnuteľnosť na verejnú kanalizáciu najneskôr do 6 mesiacov od sprevádzkovania, skolaudovania predmetnej časti kanalizácie, ak je v uvedenej časti mesta Stupava táto vybudovaná.
V miestach, kde nie je vybudovaná verejná kanalizácia na odpadové vody, sa tieto odvádzajú do žúmp alebo domových ČOV. Likvidáciu takýchto odpadových vôd si zabezpečuje každý, na vlastné náklady vyčerpaním a odvozom fekálnym vozidlom, prevádzkovaným oprávnenou osobou, do miestnej ČOV. Dôrazne upozorňujeme na skutočnosť, že odpad zo žúmp a septikov je zakázané vypúšťať na verejné priestranstvo, do vodných tokov, do záhrad, miestnych rigolov, na vlastné ako i cudzie pozemky.
Vyčerpanie a odvoz odpadových vôd pre mesto Stupava zabezpečuje spoločnosťTSS s. r. o., č. tel.: 02/65 93 41 12, alebo 0911 277 909. Tieto služby sú zabezpečované dvakrát týždenne, v utorok a vo štvrtok. V súrnych prípadoch alebo poruchách – denne. Cena za vývoz predstavuje 0,8726 €/m^3 plus poplatok za nasávanie a prevoz na ČOV Stupava cisternou podľa cenníka TSS, s.r.o. O cenníku dostanete informácie taktiež na tel. č. 02/65 93 41 12, alebo 0911 277 909 .
Vlastník žumpy je povinný uchovať si doklad o prevoze a o zneškodnení odpadu na ČOV- ke minimálne po dobu 1 roku a na výzvu mesta, tento doklad predložiť referentke mestského úradu, odd. životného prostredia.
V prípade, že takéto doklady mestu nebudú preukázané, mesto má za to, že obsah žumpy bol likvidovaný nelegálne, a v zmysle § 77 ods. 1 písm. b) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) začne konanie na Obvodnom úrade životného prostredia z dôvodu podozrenia na vypúšťanie odpadových vôd bez povolenia.
Za takýto priestupok je možné uložiť pokutu do výšky 99,58 eura, a to aj opakovane.
Záverom si dovoľujeme vysloviť presvedčenie, že k uvedenej problematike pristúpite zodpovedne a budete postupovať v súlade so zákonom.

Pavel Slezák, primátor mesta ■

Synagóga opäť ožíva

Stupavská synagóga bola počas jarných a letných mesiacov pre verejnosť zatvorená. Dôvodom bol havarijný stav stropnej omietky v jej interiéri. Počas nevyhnutných stavebných prác bola vykonaná čiastočná sanácia omietky a následná stabilizácia stropných tehlových klenieb. Aj touto cestou sa chcem poďakovať Ing. Pavlovi Spielböckovi zo spoločnosti SARPO a statikovi Ing. Vladimírovi Kohútovi z Bratislavy za ich nezištnú pomoc. Všetky nevyhnutné stavebné práce boli ukončené, prvým verejným podujatím bol folkový koncert v polovici júla. Občianske združenie POUR ART momentálne intenzívne pracuje na príprave jesenných podujatí, vrátane sprievodného programu počas Dní zelá. V synagóge bude pokračovanie výstavy porovnávacích fotografií s názvom TEMPUS FUGIT II., tradičná burza kníh s účasťou viacerých slovenských vydavateľov. Sobotný večer uzavrie literárno-hudobné podujatie. V priestoroch KINA X chystáme moderovanú prezentáciu historických záberov Stupavy. Tešíme sa na vašu návštevu. Roman Maroš, o.z. Pour Art ■

História drobnochovateľstva v Stupave

Podať ucelenejší obraz o histórii drobnochovateľstva v Stupave je veľmi ťažké. Dokladov je veľmi málo a zo zakladajúcich členov už nikto nežije. Podľa dostupných ústnych informácii z minulosti bola chovateľská organizácia v Stupave založená už v r. 1921 ako jedna z najstarších (ak nie najstaršia) na Slovensku. V 10. čísle časopisu “Záhradkár a chovateľ” z roku 1973 je v článku “O polstoročných jubilantoch” od Štefana Maara zmienka aj o založení organizácie. Prvý názov bol v nemčine: Erste kleine Zichtverein Czechoslowakei. Až neskoršie dostal spolok slovenský názov: Prvý slovenský spolok dochovávateľov malých zvierat na Slovensku. Vojnové roky pretrhli organizovanú činnosť. Obnovená bola koncom 50. rokov a trvala až do tzv. “nežnej revolúcie”, keď bola “nečinnosťou” výboru organizácie ukončená. Tí starší si iste pamätajú na výstavy drobných zvierat na nádvorí “obecnej školy” (r. 1962) alebo v sedemdesiatych rokoch v “malom parku”. Bolo obdobie, keď mala stupavská orgainzácia okolo 70 členov, ktorí sa venovali chovu čistokrvnej hydiny, holubov, králikov, husí, kačíc a exotov. Činnosť organizácie bola intenzívna alebo menej intentzívna v závislosti od aktivity jej konkrétneho výboru. Tradícia zaväzuje, a tak na podnet Jozefa Slováka a Ladislava Balogha (člen organizácie už v roku 1962) v júni 2013 RR SZCH (Republiková rada Slovenského zväzu chovateľov) schválila rozhodnutie o obnovení organizovaného chovateľstva v Stupave. Predsedom organizácie je Jozef Slovák a tajomníkom Ladislav Balogh. Záujemcovia o túto ušľachtilú záľubu sa môžu prihlásiť na tel. č. 0903 906 553 alebo 0904 689 154.

Ladislav Balogh, tajomník ZO SZCH ■
Jozef Slovák, predseda ZO SZCH ■

Cykloprojekt poslanci nepodporili

V súčasnosti existuje len málo výziev, do ktorých sa môžu zapojiť samosprávy nachádzajúcich sa v regióne Bratislavského kraja. Jednou z nich je aj Operačný program Bratislavský kraj, zameraný na posilnenie konkurenčnej schopnosti regiónu rozvojom vedomostnej ekonomiky a budovaním regiónu atraktívneho pre život. Do tejto oblasti patrí aj budovanie cyklotrás - úspešnému a progresívnemu prostriedku pre rozvoj športu a propagácie regiónu. Mesto Stupava platí manažérku pre Európske fondy, jej úlohou je sledovať aktuálne výzvy, informovať o nich a navrhovať vhodné projekty pre mesto. V tomto prípade sa tak nestalo, informácia o výzve a možnosti jej využitia prišla z iných zdrojov a neskoro, na realizáciu projektovej časti zostalo minimum času.

Na májovom zasadnutí mestského zastupiteľstva som vzhľadom na krátkosť času predstavil základný návrh na vybudovanie cyklistickej trasy smerom do Marianky. Projekt mal obsahovať možnosti športového vyžitia pre cyklistov aj korčuliarov. Všetkých 13 poslancov na májovom zastupiteľstve schválilo uznesenie, v ktorom poverili prednostku úradu pripraviť podklady potrebné na podanie projektu „Cyklotrasa“ v rámci Operačného programu Bratislavský kraj. Príprava projektu pokračovala preverovaním vlastníckych pomerov na plánovanej cyklotrase do Marianky. Žiaľ, navrhované pozemky sú vo vlastníctve Slovenského pozemkového fondu. Krátky termín na podanie projektu neumožňoval rozbiehať rokovania o ich prenájme. Rozhodne toto smerovanie trasy je v budúcom období strategické a bude potrebné sa k nemu vrátiť.

Budovanie cyklotrás v katastrálnom území Stupavy je nutné realizovať vo viacerých etapách. Dôvodom je náročnosť prípravy projektových dokumentácií a najmä objem finančných prostriedkov potrebných na spolufinancovanie. Z tohto dôvodu som navrhol alternatívne riešenie, vybudovanie iného úseku cyklotrasy, v severnej časti katastrálneho územia mesta. Jediná trasa, ktorá spĺňala všetky predpoklady na realizáciu v tomto území, vedie od Námestia Slovenského povstania až po biofarmu Salaš. Táto trasa má v súčasnosti ucelenejšiu koncepciu v rámci rozvoja cykloturistiky a agroturistiky s tendenciou ďalšieho rozvoja. Nová cyklotrasa riešila aj napojenie na obľúbenú trasu cyklistov smerujúcich cez Červený domček do Lozorna. Na návrat do Stupavy by tak nemuseli využívať hlavnú cestu z Lozorna do Stupavy, ktorá je vzhľadom na frekventovanú dopravu pre cyklistov nebezpečná. Po vytýčení novej trasy prebehlo stretnutie so zástupcami Bratislavského samosprávneho kraja, ktorí zastrešujú aktivity spojené s podávaním žiadosti o nenávratný finančný príspevok zo zdrojov Operačného programu Bratislavského kraja. Zároveň sa mi podarilo nadviazať komunikáciu a spoluprácu s obcou Bernolákovo, ktorá bola dva krát úspešná v projekte budovania cyklotrasy. Bola prisľúbená aj pomoc pri administratívnej časti projektu.
Predpokladaná výška spolufinancovanie projektu je približne 30 000 €. Vzhľadom na krajne nepriaznivú finančnú situáciu mesta Stupava je nutné nájsť iné zdroje spolufinancovania. Na základe schváleného uznesenia boli preto oslovení podnikatelia z lokality, ktorou navrhovaná trasa prechádza. Projekt prinesie benefity aj im, s úhradou spolufinancovania súhlasili.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva 27. júna bolo poslanom predstavené nové trasovanie cyklotrasy (Stupava sever – Salaš) a vysvetlený dôvod tejto zmeny na základe vlastníckeho vzťahu k pozemkom. Poslanci boli informovaní aj o nulových nákladoch mesta na spolufinancovaní. Vzhľadom na uzávierku projektu (25. júla) bolo potrebné na júnovom zasadnutí prijať potrebné uznesenia na vypracovanie realizačného projektu. Je nepochopiteľné, že napriek prvotnému súhlasu na májovom zasadnutí poslanci o mesiac neskôr projekt nepodporili. Hlasovali zaň len poslanci Ukropec, Lachkovič a Maroš. Ostatní poslanci sa zdržali hlasovania, a tým uznesenie nebolo prijaté. Zmarili tak nielen prospešný projekt pre mesto a širokú verejnosť, ale aj veľké úsilie všetkých zainteresovaných, ktorí sa napriek krátkemu termínu snažili o jeho realizáciu. Aj touto cestou by som sa chcel poďakovať pracovníkom Mestského úradu v Stupave za ich úsilie na predpríprave projektu.

Zostáva len dúfať, že v budúcnosti mesto Stupava nebude svojím neprofesionálnym prístupom márniť šance na získanie beztak obmedzených nenávratných finančných prostriedkov potrebných pre rozvoj mesta.

Roman Maroš, poslanec MsZ ■

Snažím sa všetko brať z tej pozitívnejšej stránky

Lekárka, primárka, dekanka, no aj matka dvoch synov a dvojnásobná babička. Precestovala veľkú časť Európy a bola sa pozrieť aj za veľkou mlákou. Žena, ktorá dosiahla úspechy, aké niekto nestihne dosiahnuť ani za desať životov. Stupavská rodáčka, nevesta spisovateľa a publicistu Ruda Morica. Napriek tomu, že je veľmi časovo zaneprázdnená, doc. MUDr. Štefánia Moricová, PhD. MPH si našla čas a ochotne odpovedala na otázky Podpajštúnskych zvestí.

Práca lekára je veľmi náročná, najmä nočné zmeny. Nie ste už úplne vyčerpaná pár hodín pred skončením služby v nemocnici?
Je to o zvyku. Dá sa na to zvyknúť. A druhá vec je, že Oddelenie dlhodobo chorých nie je také náročné ako napríklad chirurgia, hoci aj tú sú akútne stavy. Na chirurgii sú ťažšie služby. Výhoda je aj to, že teraz máme po službe nárok na voľno, to predtým nebolo. Ja som pred zmenou v zákone mala napríklad v nedeľu službu. Prišla som v nedeľu o ôsmej do práce a išla som domov v pondelok o štvrtej poobede. Na Oddelení dlhodobo chorých som vo funkcii primárky a využívam tu svoju špecializáciu internista – geriater. Okrem toho som dekankou Fakulty verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity, na ktorej prebieha výučba mladých odborníkov v oblasti verejného zdravotníctva ako aj vzdelávanie pre riadiacich pracovníkov v zdravotníctve.

Lekárka Štefánia Moricová vo svojej kancelárii na bratislavských Kramároch.

Zastávate samé vedúce pozície, dekanka fakulty, primárka oddelenia. Predpokladám, že máte na starosti ešte aj vlastnú domácnosť. Má váš deň viac ako 24 hodín?
Naučila som sa rozvrhnúť si správne čas. Pre mňa je čas najdôležitejšia hodnota. Už počas vysokoškolského štúdia som sa naučila správne využívať čas, lebo obe deti som porodila počas štúdia. Zvykla som si na skoré ranné vstávanie a veľkú časť mojich povinností zvládnuť v čase, keď ostatní ešte spia. Naučila som sa nezaoberať sa zbytočnosťami a nezdržiavať sa nepodstatnými vecami. Všetko sa to dá stihnúť. Práveže mám pocit, že teraz je to už lepšie. Horšie to bolo, keď som bola mladá. Vtedy, keď som mala dve malé deti, študovala som, pracovala som, no nikto to neriešil. Musela som všetko stihnúť. Aj upratať, aj uvariť, aj deti do škôlky odviesť a aj sa im venovať. Z tohto pohľadu je to v súčasnosti naozaj lepšie. Chlapci sú už veľkí, tí ma už nepotrebujú, no a tie funkcie? Skôr si myslím, že treba mať na to predpoklady a skúsenosti.

Chodíte ešte na nejaké kongresy, atestácie a dovzdelávanie? Predsa len výskum ide stále vpred a lekár musí byť neustále v obraze.
Tým, že vyučujem, musím mladým poskytnúť najnovšie poznatky, čo si vyžaduje sústavné vzdelávanie. To ma núti držať krok s dobou. Musím im ponúknuť nové informácie, postupy, poznatky, aby ich mohli uplatniť v budúcej práci. Musím čítať odbornú literatúru, dokonca aj nejakú písem, a, samozrejme, sledovať internet. Kontakt s mladými udržiava človeka mladého.

Takže si napríklad ani nemôžete dovoliť nevedieť, čo je facebook?
To určite nie. Ja si na facebooku píšem so svojím dvanásťročným vnukom (smiech). A on je nadšený, že má babinu na facebooku, lebo, napríklad, ani jeho mamina tam nie je zaregistrovaná.

Predpokladám, že máte dobrý vzťah aj so študentmi vašej fakulty.
Myslím, že mám s nimi kamarátsky vzťah. Snažím sa ich pochopiť, no na druhej strane sa musia naučiť. Výsledky tam musia byť. Nie som typ, ktorý by kričal alebo krikom si udržiaval autoritu. Absolútne nie; a málokto ma počuje kričať. Stačí mi trošičku len zvýšiť hlas a už to musí ísť (smiech). Viem, aký je študentský život, no musí tam byť istá hranica – čo vyžadujem, to musia splniť. Sú veci, ktoré tolerujem, no zároveň neznášam, ak niekto klame alebo podvádza. Radšej nech mi povie pravdu, že sa nenaučil. Pomáha mi, že sa snažím všetko brať z tej pozitívnejšej stránky. Som rodený optimista.

Aký máte vzťah s pacientmi na oddelení?
Títo pacienti vyžadujú neskutočnú ľudskosť. Mám taký vnútorný pocit, že pre pacienta je dôležitejší úsmev a milé slovo ako lieky. Preto aj robím vizitu každý deň. Oni sú predsa odkázaní na našu pomoc, a keď sa my budeme k chorému stavať odmerane a autoritatívne, nie je to správne.

V čom je Oddelenie dlhodobo chorých špecifické?
Sú tú ťažké stavy. To je jasné. Niekedy sa toto oddelenie zamieňa s geriatrickým oddelením, ale to nie je úplne tak. Nedávno sme prepustili mladého pacienta, ktorý dostal zápal mozgových blán. Bol dlhý čas v bezvedomí, nepohyboval sa. Po dlhej a náročnej hospitalizácii na jednotke intenzívnej starostlivosti a následne na oddelení Infektologickej kliniky bol preložený na naše oddelenie. U nás začal s rehabilitáciou a pokračovali sme v liečbe. Pri prepustení z nášho oddelenia už sám prešiel pár krokov. Naše oddelenie teda nie je len pre pacientov, ktorí sú v geriatrickom veku, ale pre pacientov ťažko chorých v akomkoľvek veku. Toto oddelenie si veľa ľudí zamieňa ešte aj s hospicom. Aj moji kolegovia z Kramárov nám posielajú pacientov, ktorí sú už v poslednom štádiu a veľa toho pred sebou nemajú. Napríklad nádorom postihnutí pacienti v poslednej fáze života. Pre tieto prípady slúži hospicovská starostlivosť. Naše oddelenie ponúka ľuďom možnosť opäť sa vrátiť do života, dať im šancu, aby sa stali sebaobslužnými. Takže je to rehabilitácia, pokračovanie v infúznej terapii, a potom od nás ide do sociálneho zariadenia alebo do domáceho liečenia. Mám tu však aj pacienta, ktorý je v kóme, ale nevieme, či nás vníma, hoci sám dýcha. No začal sa napríklad nedávno usmievať, takže máme pocit, že sme sa posunuli. Takéto ťažké stavy nájdete na Oddelení dlhodobo chorých, ale stále so šancou, že ich zdravotný stav sa zlepší. Sú tu aj rôzne druhy ochorení. Prevažne sú to interné ochorenia. Stavy po infarkte, po mozgovej porážke, silnom zápale pľúc. Prevažujú starší pacienti.

V roku 2010 ste sa stali Slovenkou roka v oblasti zdravotníctvo, no aj absolútnou Slovenkou roka. Čo predchádzalo tejto nominácii a napokon aj výhre?
Oslovila ma vnučka jednej pacientky, ktorá bola novinárka, či by som neprijala túto nomináciu. Okolie ma presviedčalo, aby som do toho išla, tak som privolila. Vtedy tým žila celá nemocnica, celá univerzita. Všetci mi posielali sms-ky, hlasy a vyjadrovali mi svoju podporu. Každý to bral ako vec prestíže, ozvalo sa mi obrovské množstvo pacientov aj študentov. Mám dve sošky pri krbe, jednu malú a jednu veľkú (smiech). Je to krištáľová postava ženy na podstavci a hore je brúsený kameň. Obidve ocenenia si vysoko vážim; sú pre mňa potvrdením správnosti mojej doterajšej práce.

Kamene od pacienta priamo z bane v Banskej Štiavnici majú v pracovni čestné miesto.

Myslím ale že toto nie je vec, na ktorú ste v živote najviac pyšná, či sa mýlim?
Určite sú to deti a som pyšná aj na to, čo som v živote dosiahla. Všetko som dosiahla vlastnými silami, úsilím a cieľavedomosťou. A, samozrejme, aj určitou dávkou ctižiadostivosti. Potom mi tie funkcie už ponúkajú. Nie že by som o ne súperila (smiech).

A dali ste si nejaké ciele, ktoré ste chceli v živote dosiahnuť?
Odmalička som chcela byť lekárkou. Takže, keď som promovala, už to bol pre mňa splnený sen. Čo sa týka nejakých funkcií, tu som si ciele nedávala. Vždy som bola oslovená, či to nechcem zobrať. Bola to, samozrejme, pre mňa výzva, tak som neodolala. Bola som napríklad najmladšou primárkou v Bratislave. Mala som len 33 rokov, keď som sa stala primárkou na Klinike pracovného lekárstva. To bol nízky vek a navyše som nebola ani politicky angažovaná. Bolo to v tej dobe veľmi ojedinelé. Jedna kolegyňa sa ma vtedy spýtala, či nemám obavy z toho, že budem musieť veľmi tvrdo bojovať , aby som si získala rešpekt. Odpovedala som, že bojovať nebudem, ale rešpekt si chcem získať. A takto to išlo stále. Neskôr, v roku 1999, ma oslovil bývalý riaditeľ, aby som mu šla robiť námestníčku pre liečebno-preventívnu starostlivosť pre celú nemocnicu Kramáre. To som zostala absolútne v šoku a zaskočená. Vravela som, že takých ľudí, ktorí by to vzali s potešením, je plno. On si však vybral mňa. Túto funkciu som vykonávala jedenásť rokov.

Možno by z Vás bola nádejná ministerka zdravotníctva, o pár rokov.
Nie. To je politická funkcia, čo si vyžaduje vysoký stupeň politickej angažovanosti, na ktorý mi nikdy nezostával čas, preto som nikdy nebola organizovaná v žiadnej politickej strane. Nemala som ambície ísť do nejakej politickej funkcie.

Máte vôbec ešte nejaké nesplnené sny? Váš život totiž vyzerá, že ste dosiahli všetko, čo ste chceli. Napríklad naučiť sa hrať na husle?
(smiech) Strašne rada cestujem. Takým mojím snom je Japonsko a Čína. Ďaleký východ, to je moja doposiaľ nesplnená túžba.

Vravíte, že rada cestujete. Ktoré destinácie ste už stihli navštíviť?
Mám to rozdelené na poznávacie pobyty, študijné cesty a dovolenky. Mám to rozškatuľkované. V rámci študijných pobytov som bola v Bostone v Amerike,v írskom Belfaste a v Holandsku. To boli také trojtýždňové, mesačné pobyty. Čo sa týka poznávacích ciest, tak to som navštívila veľa krajín Európy – Maltu, Španielsko, Sicíliu, Grécko, Maďarsko, Poľsko, Nemecko, Švajčiarsko... V Egypte som sa bola pozrieť niekoľkokrát. No a potom chodíme s rodinou, to chodíme všetci, s vnúčatami, so synmi aj s nevestou. To ideme zväčša tam, kde máme kompletne zabezpečené služby, tak aby som mala relax. Teplá voda, pekná pláž, dobré služby. To chodíme zväčša do Turecka.

Nosíte si aj nejaké suveníry z ciest?
Áno a mám ich vystavené na terase nášho rodinného domu. Vždy si prinesiem niečo, čo je typické pre krajinu, kde sme boli.

Takže to, čo by ste ešte chceli v živote stihnúť, je spojené už len s cestovaním?
Asi áno. Vnúčatá mám. Aj vnuka, aj vnučku. To sú takí moji dobíjači energie a strašne sa teším, keď môžem byť s nimi. Sú veľmi šikovní.

Ste taká tá správna babka, že keď prídu vnúčatá, majú napečený koláč, pripravené hračky?
Nie. Som babka, ale nie koláčová. Ja ich vždy radšej niekam zoberiem. Aj teraz ideme do Nízkych Tatier, je tam výstava s legom, kde si môžu stavať a zúčastniť sa rôznych súťaží. Takže ja som taká babka, že keď ja rada cestujem, vezmem niekam aj deti. Radšej vstanem o piatej ráno, navarím obed a všetko nachystám, aby sme mohli niekam vypadnúť. Ja na pečenie koláčov nie som, na to majú druhú babku. Radšej nájdem na internete, čo je zaujímavé a kde sú zľavy, v ktorej lokalite (smiech). Chcem, aby aj deti niečo videli a zvykli si cestovať. Často chodíme aj do Prahy, tú mám strašne rada. Aj sviatky trávime vo wellnesse. Domáce práce ma príliš nebavia. Ani vyšívanie, ani štrikovanie, alebo že by som sa nejako vyžívala v nejakom varení či pečení, to, bohužiaľ, nie. Uvarím a upečiem, lebo musím.

A myslíte si, že ste dobrá kuchárka?
Môj manžel málokedy niečo pochváli, čo sa týka jedla, ale keď už povie, že to je dobré, tak si myslím, že viem variť. Varím takú klasiku. Najlepšia je sviečková alebo rôzne omáčky a prívarky.

pokračovanie na strane 9

PROFI CREDIT
Vaše peniaze
Rýchle a ľahko dostupné pôžičky PRE KAŽDÉHO NA ČOKOĽVEK
0948 770 220
Pracujem ako viazaný finančný agent pre PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.

BOBO pubblicità
VÝROBA REKLAMY
od 19.8. 2013
Bratislavská 37
ZÁHORSKÁ BYSTRICA
0915 14 33 84
www.pubblicita.sk

KRMNE ZMESI
ROZVOZ
Stupava a Záh. Bystrica
Bohuslav BLECHA
ZDARMA
0903 943 666
www.blecha.sk

Stupavská Realitka
JUDr. MAGDALÉNA HABREKOVÁ
Marianska 29, 900 31 Stupava
Tel./fax: 02/6593 3386, mobil: 0907 153 422
e-mail: habrekova@stupareality.sk www.stupareality.sk
PREDAJ, KÚPA A PRENÁJOM NEHNUTEĽNOSTÍ
KOMPLETNÝ PRÁVNY SERVIS
PORADENSTVO
Chystáte sa odpredať - prenajať Vašu nehnuteľnosť?
Ponúkame Vám kvalitné služby.
Garantujeme Vašu spokojnosť.
Ďakujeme za prejavenú dôveru!
ČLEN NÁRODNEJ ASOCIÁCIE REALITNÝCH KANCELÁRIÍ SLOVENSKA NARKS

PREDÁM stavebný pozemok v Stupave na Marchegskej ulici 3000 m². Projekt haly so stavebným povolením. Všetky IS. Vhodné aj pre TIR.
Cena za m²: 73,- EUR bez DPH
NIE RK

tel.: 0915 798 888
e-mail: jan@danis.cc

Materská škola na Hviezdoslavovej ul. v Stupave príjme do zamestnania
učiteľku
s pedagogickým vzdelaním. Bližšie informácie na tel. č.: 02/65 93 45 57, alebo priamo v MŠ.

VP Gold s.r.o.
NOVOOTVORENÁ
ZÁLOŽŇA - ZLATNÍCTVO
Zakladáme a vykupujeme zlaté šperky, zlaté zlomky, striebro a strieborné šperky.
Výroba a predaj zlatých a strieborných šperkov na zákazku. Oprava a čistenie šperkov.
V prípade záujmu o založenie, výkup alebo predaj zlata vieme prísť osobne a vybaviť všetko u vás (Stupava + 50 km).
Stupava, Hlavná 46, 1.p., OD COOP Jednota
Tel.: 0907 462 575, 0905 257 331
Pon - Pia 8:00 - 17:00, obed 12:00 - 14:00 h

Via cestovná agentúra
OD 10. júna 2013
JE PRESŤAHOVANÁ
z Hlavnej 15 na adresu:
HLAVNÁ 35, STUPAVA
(vedľa Fashion Contura)
Otváracia doba: Po – Pi: 9.30 – 13.00, 14.00 – 17.30, So: 9.00 – 12.00
Kontakty: tel/fax: 02/6593 4316, mobil: 0918/429 454, e-mail: via@viastupava.sk
www.viastupava.sk

DECRO – FEMA
okná, dvere a zimné záhrady
servis okien a dverí
Nefungujú Vám správne okná?
Zavolajte nám!
- siete proti hmyzu
- žalúzie, rolety
- parapety

Okná, ktoré izolujú lepšie ako steny.
oknofema@mail.t-com.sk www.decrobzenec.com
Záhumenská 16, Stupava 0903 459 691

CESTOVINY delíme na dve základné kategórie, a to sú neplnené a plnené. Táto obľúbená potravina má toľko tvarov, že vysvetliť si všetky jej variácie by zabralo aj po lovicu strany. V krátkom príspevku si tak pripomenieme len tie najznámejšie a neplnené.
PAPPARDELLE - pochádzajú z Toskánska a sú najširšie zo všetkých plochých dlhých cestovín, **SPAGHETTINI** - veľmi tenké špagety, **FUSILLI** - vyzerajú ako malé vrtuľky, vretienka, **TAGLIATELLE** - dlhé širšie cestoviny, užšie než papardelle, **LASAGNE** - asi 2,5 cm široké a 8 cm dlhé cestovinové platy, **MAKKARONI** - dlhé cestoviny v tvare potrubia, **GNOCCHI** – vyrábajú sa zo zemiakového cesta a v tvare väčších halušiek, **PENNE** - krátke trúbkovité cestoviny so skosenými koncami, **FARFALLE** - majú tvar mašličky

Riadková inzercia

- Predám veľkostne nadštandardný stavebný pozemok na Lesnej ulici za 250.000 €. Celková výmera 62 árov, elektrina, voda, kanalizácia. 02/65 93 30 60
- Predám modernú 5-izbovú vilu v Chorvátskom Grobe na 6,5 árovom pozemku. Úplne dokončená ulica nových rodinných domov. Žiadne problémy s vodou! Cena 245.000 €. 02/65 93 30 60
- Predám luxusný 3-izbový byt na Hlavnej ulici v Stupave o výmere 114m^2 + balkón 13 m^2 za 137.500 €. K bytu je možné kúpiť dvojgaráž. 0905 446 170
- Rýchle pôžičky pre zamestnaných, ženy na materskej, dôchodcov a živnostníkov. mobil 0949 406 903.
- Redakcia Malacko hľadá kolportéra na roznos novín a letákov v Stupave. 0908 979 469
- Dám do prenájmu 3i byt (106m^2) v Bratislave na Legionárskej 5 (Račianske mýto) na 1. poschodí (z piatich) v starom tehlovom dome – nezariadený. Jedna izba, kuchyňa a balkónik sú orientované do dvora, dve izby sú orientované do ulice. Dom je po rekonštrukcii fasády, spoločných priestorov atď. Tichý vchod – prevažujú starší obyvatelia. Popis bytu: plastové okná, kuchynská linka + sporák, vlastné ústredné kúrenie – kotol v kúpeľni, v izbách pôvodné dubové parkety. Cena 750 € / mesiac vrátane energií (3-4 osoby). Kontakt: 0903 764 287

Inzerujte vo Zvestiach
ZĽAVA 20%
Info a objednávky: zvesti@mkic.sk

Pizzeria Galeone ponúka len jednu polievku

Hoci v júlovom čísle si rubrika Gurmán nenašla priestor, neznamená to, že zanikla. V tomto čísle sme opäť podnikli návštevu stupavskej reštaurácie a spravili sme pre našich čitateľov malú recenziu. Tentokrát podstúpila skúšku gastronomickej úrovne reštaurácia Galeone na Hlavnej ulici.

Cez malý čierny plot sme vstupovali priamo na poludnie, keď stupavský kostol práve odbíjal dvanásť hodín. Napriek tomu, že vhodnejší čas na obed si ani nemožno predstaviť, priestory Galeone zívali prázdnotou. Počas našej bezmála hodinovej návštevy bolo obsadených približne osem stolov. Priania hostí plnili dve čašníčky a z kuchyne vykukoval taliansky kuchár. Reštaurácia je rozdelená na viacero sektorov. Návštevníci môžu sedieť priamo vonku na terase, ktorú po bielom múre lemuje ťahavý vinič či exotické kivi. Druhou možnosťou je sedenie v átriu. Počas pekného dňa sú okná otvorené, čo vytvára dojem príjemného vonkajšieho sedenia v tieni. Pri silnejšom vetre sa však rýchlo zmení na teplú a pokojnú jedáleň. Ďalšia možnosť je najesť sa vovnútri. Priamo pri presklenom výklenku, kde je možné pozorovať kuchára i pizzéra, ako hádže cesto do pece. Pre uzavretejšiu spoločnosť či oslavy a rodinné posedenie jek dispozícii salónik na konci miestnosti. Aj vďaka tomuto predeleniu priestoru má reštaurácia vyhradený priestor pre fajčiarov. Popri káve a cigarete si zákazník môže prečítať dennú tlač, ktorá je mu k dispozícii.
Galeone patrí z hľadiska kapacity medzi dostatočne veľké zariadenia, kde by sa pokojne mohla konať aj menšia svadba. Zariadenie ničím neprekvapí ani neurazí. Drevené stoly a stoličky, na stenách staré čiernobiele fotografie, v črepníkoch červené muškáty. Po príchode k nám rýchlo zavítala čašníčka s jedálnym a nápojovým lístkom. Upozorňujeme, že v Galeone nepodávajú obedové menu. Na pitie sme si zvolili citronádu

Cestoviny vyzerali takmer rovnako, no podľa jedálneho lístka išlo o dve rozdielne jedlá.

(voda s citrónom) v sklenenom litrovom džbániku a neperlivú vodu s citrónom. Litrovka vyšla na 2 eurá, malá fľaška neperlivej vody na 1 euro. Jedálny lístok ničím neohúri, graficky sa mohli majitelia aj viacej vynasnažiť, no je čitateľný a prehľadný. Ak ste milovník polievok, v spomínanej pizzerii nemusíte váhať s výberom. V ponuke je totiž len jedna, paradajková, za dve eurá. Kuchár vám dá na výber akurát možnosť s parmezánom (tvrdý aromatický syr), alebo bez. Za syr si pritom zákazník priplatí jedno euro. Vyznávači zeleniny si môžu vybrať zo štyroch šalátov. Štvrť kila zeleniny vo variácii napríklad s tuniakom vyjde na štyri eurá, kto si zvolí šalát za hlavné jedlo, musí zaplatiť dvakrát viac a ako bonus si pochutná na kuracom mäse. Zvýšená cena sa odrazí aj na gramáži šalátu. My sme si objednali cestoviny penne arrabbiata (pikantné cestoviny v tvare šikmo zrezaných valcov s paradajkovou omáčkou, chilli a parmezánom) a penne s ricottou (tvarohový krémový syr), ktoré síce neboli v jedálnom lístku, ale kuchár vyšiel našim požiadavkám v ústrety. Obe jedlá stáli rovnako, šesť eur. Keďže reštaurácia sa špecializuje na pizzu, objednávku sme obohatili o dve porcie tejto talianskej klasiky. Pizzu rucola (sušená

Ako vidno na obrázku, na tejto pizze si nedal kuchár príliš záležať.

šunka, rukola, parmezán, paradajkový základ) za jedenásť eur a pizzu fileto (mozzarela a paradajky) za skoro päť eur, ku ktorej sme priobjednali ančovičky (malé slané rybky nakladané v oleji) za dve eurá. Cestoviny správne uvarené „al dente“ prišli približne o pätnásť minút. Obe porcie vyzerali príjemne. Penne riccota ničím neprekvapili. Naopak, druhá porcia vraj pikantných cestovín v nás vyvolala mierne rozhorčenie. O štipľavej objednávke sa totiž vôbec nedalo hovoriť napriek tomu, že takýto zážitok jedálny lístok sľuboval. Hoci cestoviny už boli takmer zjedené, pizza na stôl stále nechodila. Vzhľadom na obsadenosť reštaurácie nemohol tento časový sklz vzniknúť veľkým počtom objednávok. Taliansku špecialitu sme ochutnali približne o desať minút neskôr. Prvý dojem z taniera nevyvolal vysokú mienku. Okraje boli tučné a pizza sa na tanieri trocha strácala. Tu môžeme polemizovať, či to spôsobila malá

Pizza rucola nás prekvapila nezapečeným parmezánom i sušenou šunkou.

porcia alebo príliš veľký tanier. Tak ako sa pizza strácala na tanieri, bolo viditeľné, že kuchár sa prerátal aj s bohatou oblohou ančovičiek. Podľa menu nám ich totiž sľubovali dvanásť, no narátali sme ich sotva deväť. Prekvapením bola aj takmer najdrahšia pizza z ponuky. Upečená porcia s paradajkovým základom ponúkala sušenú šunku, syr aj rukolu. Studený syr, studená šunka a studený šalát, ktoré boli hodené, aj keď bohato, na upečenú pizzu. Každý má asi inú predstavu u teplom jedle, hoci pravdou môže byť, že práve takýto postup je zaručený a pravý podľa talianskeho receptu.
Obed nás zasýtil, ale o gurmánskom zážitku nemožno hovoriť. Inak sa reštaurácii nedá nič veľmi vytýkať. Toalety sú čisté, i keď namiesto sviežej vône nás prekvapil cigaretový zápach. Za celú objednávku sme platili skoro tridsaťtri eur a personál nemal problém s rozrátaním celého účtu medzi štyri osoby. Rovnako aj platba kartou je samozrejmosťou.

Reštaurácia Galeone sa nám ale zdá trochu pridrahá. Tiež si myslíme, že jedna polievka v ponuke jednoducho nestačí, a zostali sme zarazení z veľkej gramáže predjedál (250 g). Pre tieto a ostatné vyššie uvedené nedostatky musíme ubrať jednu hviezdičku.

Nina Lednická

Recept na ľahké letné menu

V horúčavách, ktoré nás prenasledujú posledné týždne, človek akosi stráca chuť do jedla. Jesť sa ale musí, hoci aj pomenej. Preto sme pre vás pripravili letné ľahko stráviteľné menu. Príprava uvedenej pochútky vám zaberie sotva pätnásť minút, no zasýti a nezaťaží organizmus. Milovníci mäsa, ktorí si bez neho nevedia predstaviť ani jeden deň, môžu zelené fazuľky použiť ako prílohu. Výhodou tohto receptu je aj jeho sezónnosť, takže použité suroviny si pokojne natrháte aj vo vlastnej záhradke či kúpite v sobotu na stupavskom trhu.

Dusené zelené fazuľky

Ingrediencie a príprava
500 g zelených fazuliek (môžu byť aj klasické biele fazuľkové struky, tie však treba dlhšie predvariť, aby boli mäkké), 3 strúčiky cesnaku, 1 polievková lyžica olivového oleja, petržlenová vňať, soľ

Fazuľkové struky dôkladne umyjeme pod tečúcou vodou. Necháme osušiť v site a odrežeme oba konce. Takto upravené struky vložíme do hrnca s vriacou osolenou vodou a povaríme približne 5 minút. V prípade bielych fazuliek približne 10 až 15 minút. Medzitým si nakrájame na drobno cesnak aj petržlenovú vňať. Povarené fazuľky zlejeme do sita a na rozpálenú panvicu s olivovým olejom hodíme naraz spoločne s cesnakom, aby sa nám nepripálil. Prikryjeme pokrievkou a dusíme približne 5 minút. Nakoniec pridáme nakrájanú petržlenovú vňať, premiešame a dusíme ešte jednu minútu. Posolíme podľa potreby.

Kalerábový šalát

1 väčší kaleráb, 1 polievková lyžica dyňového oleja, 1 čajová lyžička citrónovej šťavy, soľ
Kaleráb ošúpeme a rozkrojíme na štyri časti. Nakrájame ho krájačom na uhorky alebo ručne nožom na tenké lupienky. Vložíme ho do misky, polejeme dyňovým olejom a pridáme citrónovú šťavu. Nakoniec posolíme. Šalát chutí lepšie, ak je vychladený.

Ovocný nápoj

2 broskyne, 1 banán, 1 čajová lyžička citrónovej šťavy, 1 dcl minerálky - Všetko spolu dobre pomixujeme. Podávame dobre vychladené. Dobrú chuť. Nina Lednická

Podpajštúnske zvesti
Mesačník o živote obyvateľov Stupavy. Vydáva Mestské kultúrne a informačné centrum, Agátová 16, 900 31 Stupava. Povolené: Ministerstvo kultúry SR pod č.: EV 2854/09. Zodpovedný redaktor: Nina Lednická. Fotografie: Bedřich Vavřena. Jazyková korektúra: Anna Rácová. Grafické spracovanie: Martin Muráni. Tlač: Petit Press, a.s., Kopčianska 22, Bratislava. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov. Za obsah reklamy a inzercie redakcia nezodpovedá. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Tel./fax: 6593 4312, e-mail: info@msks-stupava.sk.

Mestská knižnica Ruda Morica INFORMUJE

VÝSTAVKY KNÍH

V oddelení pre dospelých čitateľov sme si pripomenuli výstavkami kníh júlové výročie narodenia Ernesta HEMINGWAYA a Ľuda ZÚBKA. Bola tam tiež výstavka kníh KRÁSY SLOVENSKA a NA DOVOLENKU S DOBROU KNIHOU. Deťom sme výstavou kníh predstavili Jána ŠTIAVNICKÉHO, autora krásnych slovenských povestí.

NÁSTENNÝ KVÍZ

Ani cez prázdniny nezostal priestor pre nástenné kvízy prázdny. Deti môžu počas celých prázdnin lúštiť kvíz PRÁZDNINOVÁ KRAJINA ZÁZRAKOV. Meno víťaza bude zverejnené v septembrovom čísle Podpajštúnskych zvestí.

BURZA

Čitateľov a ostatných návštevníkov knižnice upozorňujeme, že BURZA STARŠÍCH KNÍH stále trvá. Môžete si kúpiť za 0,10 € zaujímavú knihu, prípadne vy môžete priniesť knihy, ktoré ste už prečítali a majú už u vás málo miesta na uloženie.

MLADÍ SLOVENSKÍ AUTORI

Predstavujeme vám niekoľko mladých slovenských autorov, ktorí v posledných rokoch napísali zaujímavé knihy.

MAREK ZÁKOPČAN (nar. 1986)

Je dôkazom, že literárny talent sa rozvíja aj v mladom veku. Požičať si môžete 4 knihy, ktoré napísal: MESTO TIEŇOV 1, 2, ZRADNÁ VÁŠEŇ a poslednú s výraznými komediálnymi prvkami NEVINNÝ ZMÄTKÁRI.

SOŇA REBROVÁ (nar. 1973)

Napísala strhujúci príbeh EMA o velkosti materinskej lásky. Kniha je o tom, že nádej umiera posledná. Ale predsa umiera.

HANA LASICOVÁ (nar. 1981)

Jej nová veselo smutná knižka sa volá DIAGNÓZA: RODINA. Napísala tiež PRAVDIVÝ PRÍBEH LŽI.

MARTINA MONOŠOVÁ (nar. 1972)

Debutovala románom z prostredia opatrovateliek LÁSKY O PIATEJ, napísala potom voľné pokračovanie ANGLICKÉ PREBÚDZANIA a romány KLIŠÉ, ZLODEJI BOZKOV a SLADKÉ SNY.

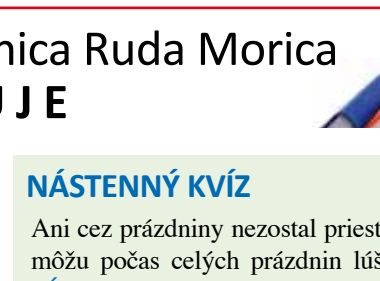

ZUZANA GOLIANOVÁ (nar. 1975)

Poviedková knižka AKO Z CUKRU je knižnou prvotinou autorky, má štýl aj humor...

MICHAL HVORECKÝ (nar. 1976)

Posledným románom je NAUM, príbeh o láske, umení a smrti. Iné diela POSLEDNÝ HIT, SILNÝ POCIT ČISTOTY, LOVCI A ZBERAČI, PASTIERSKY LIST, DUNAJ V AMERIKE a PLYŠ.

RICHARD RYCHTARECH (nar. 1977)

Najprv písal poviedky a fejtóny do časopisov. Debutový román TVOJA NOČNÁ MORA je strhujúci príbeh plný šokujúcich zvratov.

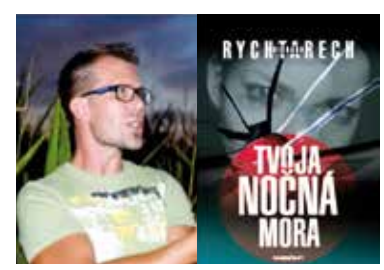

S KNIHOU NA PRÁZDNINY

V mesiaci júni naši tretiaci zo ZŠ navštívili spoločne MĽK, aby si požičali dobrú knihu na prázdniny. Tety knihovníčky im pripravili zaujímavý rozprávkový kvíz a pomohli s výberom kníh. Žiaci z 3. C mali ešte jedno prekvapenie. Priniesli so sebou ručne prepísanú knihu Ruda Morica SRNČEK PAROŽTEK - O dvoch mravcoch Pobehajcoch. Tu sa uskutočnil aj krst tejto knižôčky. Pani Obadalová a pani Tomkovičová pomohli deťom s krstom. Krstilo sa netradične cukríkmi. Deti mali pekný sladký zážitok mardem ■

Oznam pre čitateľov

Všetkým čitateľom prajeme príjemné prežitie dovoleniek a deťom krásne prázdniny a veľa, veľa nových zážitkov.

Kto ale chce navštevovať našu knižnicu aj cez prázdniny, máme malú zmenu v otváracích hodinách a pre deti máme pripravený kvíz PRÁZDNINOVÁ KRAJINA ZÁZRAKOV.

Knižnica bude otvorená: pondelok, utorok, štvrtok a piatok 8.00 – 16.00 hod. okrem obedňajšej prestávky.

Na vašu návštevu počas prázdnin sa tešia knihovníčky Zlatica Obadalová a Beáta Tomkovičová. ■

Ochotnícke divadlo

Zatiaľ prvé známe ochotnícke divadelné predstavenie bolo v Stupave odohrané v roku 1902. Ochotnícka činnosť v našom meste pokračovala aj v medzivojnovom období, zlatou érou sa stali povojnové päťdesiate a šesťdesiate roky. Posledná premiéra sa konala v apríli 1967, keď stupavskí ochotníci odohrali inscenáciu Nebo na zemi. Počas svojej existencie ochotníci vystriedali viacero "divadelných" priestorov. Začínali v tanečnej sále vo dvore zemianskej kúrie na Hlavnej ulici (dnes Klub 44) a v roku 1965 našli svoje miesto v novovybudovanom kultúrnom dome. Počas obnovy kultúrneho domu v roku 2006 bola divadelná sála so šikmým hľadiskom a balkónom odstránená. Čas potvrdil nezmyselnosť tohto rozhodnutia, absencia tejto účelovej kultúrnej sály je v našom meste citeľná. Z tohto dôvodu bola v roku 2011 iniciatívou o. z. POUR ART v budove MKIC vybudovaná nová kultúrna sála s potrebným technickým zázemím pre filmové, divadelné a hudobné podujatia. Záujem o divadelné podujatia a štúdium divadelnej réžie ma podnietil na oživenie ochotníckej tradície v našom meste. Pomocnú ruku v tomto zámere nám ponúkli viacerí divadelní profesionáli ako aj pedagógovia VŠMU v Bratislave. Prvou -- a nie jednoduchou -- úlohou bude získať pre túto prácu nadšencov so záujmom o hereckú prácu. Nábor sa uskutoční v septembri, budeme o ňom ešte informovať. Jedným kritériom pre prijatie do súboru bude prejavený záujem o divadelné umenie a ochota spolupracovať na spoločnom diele. Pre záujemcov pripravia profesionálni odborníci a pedagógovia VŠMU základný exkurz do hereckej práce a fungovania divadla. Predstavia im princípy a postupy tvorby inscenácie v rámci jednotlivých divadelných zložiek. V novom stupavskom súbore nájdu, samozrejme, uplatnenie nielen ochotnícki herci, ale aj záujemcovia o prácu produkcie, dramaturgie, scénografie a techniky. Súčasná úspešná činnosť slovenských ochotníkov a naše tradície dávajú nádej, že sa v Stupave podarí prebudiť záujem o túto ušľachtilú činnosť.

Bližšie informácie o úvodnom stretnutí prinesieme v nasledujúcom čísle Podpajštúnskych zvestí. V prípade otázok píšte na adresu kinox@kinox.sk. Tešíme sa na Vás.

Roman Maroš, predseda o. z. Pour Art

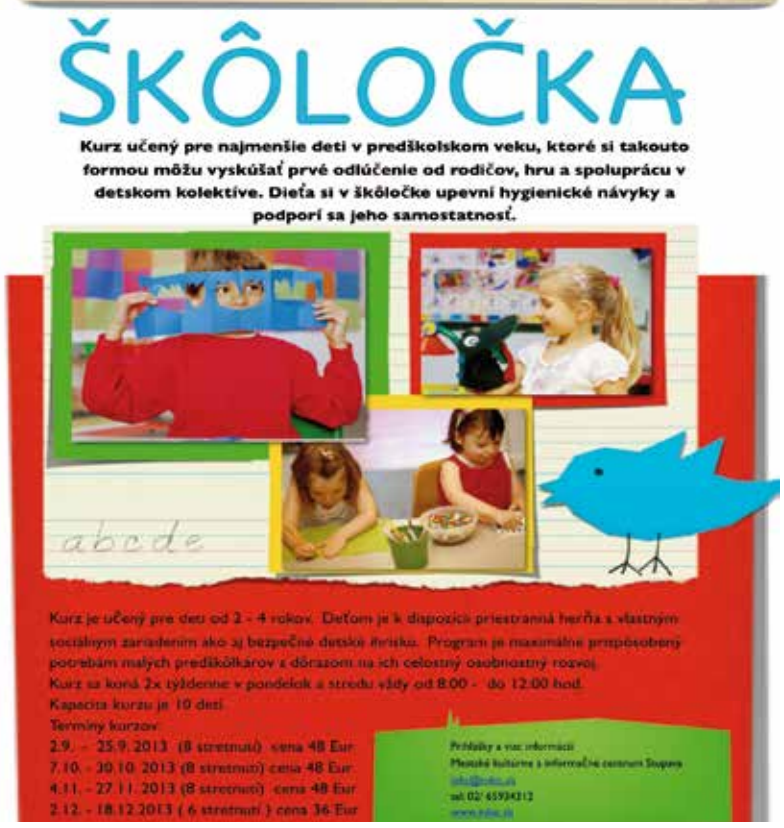

Mestské kultúrne a informačné centrum
Stupava

AUGUST 2013

sobota 17.8. 2013
Penzión Intenzíva
9:00 - 18:00, vstup volný, štartovné pre pretekárov od 2 Eur

BEH NA PAJŠTÚN

2. ročník behu na hrad Pajštún. Pripravené sú preteky už od kategórie "lezúň". Sprievodný program pre deti - skákací hrad, preliezky, súťaže, detský kútik. Vatra, opekačka, guláš, pivo, kofola, o 16:00 koncert rockovej skupiny Aragon.

sobota 17.8. 2013
Stupava Mást
17:00 - 24:00, vstup volný

MÁSTSKE HODY

Tradičné hody v Máste. Vysvätenie kaplny sv. Urbánka. Koncert ženského speváckeho zboru Nevädza. Hodová zábava, predaj vínna od mástskych a stupavských vinárov, súťaž v pečení koláčov.

nedeľa 18.8. 2013
Zámocký park, nám. Svätej Trojice
14:00 - 22:00, námestie vstup volný, vstup do parku 2 Eur

STUPAVSKÉ HODOVÉ SLÁVNOSTI

Pri príležitosti hodov MKIC organizuje oslavy 520. výročia udelenia mestských privilégií Stupave uhorským kráľom Vladislavom II. Jagelovským. Atmosféra neskoro - stredovekej Stupavy a ukážky života na konci 15. storočia. Kráľovský sprievod v dobových kostýmoch po meste. Oficiálne privítanie kráľa historickými predstaviteľmi obce na námestí sv. Trojice. Audiencia u kráľa, krátke prijatie u kráľa s možnosťou prednesenia prosieb alebo sťažností. Slávnostná kráľovská hostina v parku s kultúrnym programom - dobová hudba, ukážky dobových tancov, šermiarske súboje, kaukliari, žongléri, sokoliari, ohňová šou, jazdy na poníkoch a Svätoštefanský stredoveký remeselnícky jarmok v parku.

pondelok 19.8.2013
Futbalový štadión
17:00 - 22:00

Hodková párty

Futbalové stretnutie INTERNACIONÁLOV FK Stupava a Mediálneho teamu športových redaktorov, spojené s autogramiádou Marcel Merčiak, Miroslav Michalek, Ľuboš Hlavena...

sobota 31.8.2013
Malá sála Kultúrneho domu
10:00 - 12:00, vstupné 2,50 Eur

Divadielko pre deti

Ja a moja sestra

Bábkové divadlo určené pre deti od 3 rokov. Pred a po predstavení je pre deti pripravený detský kútik a výtvarné dielničky.

sobota 31.8. 2013
Kultúrny dom, nám. Sv. Trojice, Zámocký park, Hlavná ulica...
14:00 - 20:00, vstup volný

STREET ART

Umenie ulice. Žongléri, výtvarníci, tanečné a divadelné happeningy. Živé sochy. Ulica ako umelecký priestor. Ulica ako priestor na život. Koncerty alternatívnych hudobných zoskupení.

Informácie a rezervácie vstupeniek:
MKIC Agátová 16 Stupava tel: 02/ 65 93 43 12,
info@mkic.sk, www.mkic.sk, www.facebook.com/MKICSTUPAVA

partneri:

BRATISLAVA REGION TOURISM

Bratislavský samosprávny kraj

nedeľa
18. 8. 2013

STUPAVSKÉ HODOVÉ SLÁVNOSTI

MESTSKÉ KULTÚRNE A INFORMAČNÉ CENTRUM www.mkic.sk

Program:

14:00 — 22:00

/ 14:00 — 15:00 /
Kráľovský sprievod v dobových kostýmoch po meste.

/ 15:00 — 15:30 / Námestie sv. Trojice
Rekonštrukcia udelenia mestských privilégií uhorským kráľom Vladislavom II. Jagelovským.

/ 15:30 — 22:00 / Zámocký park
Slávnostné kráľovské hody v parku, dobové jedlá a špeciality, bohatý kultúrny program, stredoveký Svätoštefanský jarmok.

pokračovanie zo strany 3

Takže zdravá a racionálna strava vám nič nehovorí?
Varím aj klasiku, aj zdravé jedlá. Veľa polievok aj veľa zeleninových šalátov. Manžel je totiž polievkový typ, takže polievku varím každý deň, samozrejme, aj druhých chod. Keď príde z práce, má navarené. V lete máme doma uhorky a paradajky, takže často pripravujem šopský šalát a rôzne jedlá zo zeleniny.

Takže záhradka vás baví?
Na záhrade máme trávnik, nejaké ovocné stromy, kríky a kvety. O to všetko sa stará manžel. V črepníku si ale dopestujeme paradajky či uhorky. Máme krásnu terasu a dvor, no najradšej ju využívam na čítanie. Keď mám náhodou voľno a nemusím nič robiť a nemám na návšteve deti, tak strašne rada čítam.

Takže zasa to vzdelávanie? Čo čítate? Odbornú literatúru, klasiku či, takpovediac, brak?
Keď relaxujem, tak odbornú literatúru nie. Mám rada historické romány, starú ruskú literatúru, ako je Anna Karenina, tú som čítala už asi trikrát. Keď idem na dovolenku, pribalím si nejakú detektívku a krížovky.

Čo máte radšej, školu alebo kliniku? Čo vám je milšie, učenie či liečenie?
To je asi niečo také ako Sofiina voľba. Keby som si mala vybrať, že sa musím len jednému venovať, naozaj ťažko by som sa rozhodovala. Ono je to jedno s druhým prepojené. Na Oddelení dlhodobo chorých využívam svoje odborné znalosti a praktické skúsenosti. Na oddelení absolvujú časť praktickej výučby aj moji študenti. Chcem im ukázať, ako pracovať s pacientom. A najmä, ako predchádzať chorobám, čo je hlavnou náplňou verejného zdravotníctva. Funkcia dekanky je zasa také niečo, kde odovzdávate poznatky. Som aj školiteľka, to je tiež iná práca. Veľmi ťažko sa to porovnáva. Hoci jedna s druhým súvisí, ale nedajú sa porovnať. A myslím si, že naozaj dobrý lekár by mal byť klinik, mal by byť pedagóg, teda mal by vedieť odovzdávať skúsenosti, a mal by byť aj vedec. To prepojenie by tam malo byť.

Klinik ste, pedagóg tiež a čítala som, že aj členka vedeckej rady. Čo to znamená?
Na Fakulte verejného zdravotníctva, tým že som dekanka, vediem celú vedeckú radu. Všetky najdôležitejšie záležitosti, čo sa deje na našej fakulte, sa prejednávajú na vedeckej rade. Som predsedníčka vedeckej rady. To súvisí s pozíciou dekanky. A potom, ako dekanka, som zároveň členka Vedeckej rady Slovenskej zdravotníckej univerzity. Túto vedeckú radu vedie rektorka. Cez vedeckú radu ide celá koncepcia univerzity, priznávajú sa tam profesúry a docentúry, nové študijné programy, zameranie.

Boli ste primárkou Kliniky pracovného lekárstva. Čím sa zaoberá?
Zaoberá sa posudzovaním príčinnej súvislosti medzi poškodením zdravia a výkonom práce, čiže chorobami z povolania. Keď niekto napríklad dostane astmu a robí v takej práci, kde je veľa alergénov, napríklad v pekárni či zoologickej záhrade, zisťuje sa, či uňho poškodenie zdravia vzniklo v súvislosti s výkonom práce. Tam sa posudzujú príčinné súvislosti. Je to tímová práca, treba to riešiť s pneumológmi, neurológmi a ďalšími odborníkmi. Okrem toho je nevyhnutné objektívne posúdenie pracovného prostredia a pracovných podmienok. To zabezpečujú Regionálne úrady verejného zdravotníctva.

Oboch synov ste mali už počas štúdií na lekárskej fakulte. Nešli vo vašich šľapajach?
Nie. Pracujú v obchode so stavebninami. Skôr si myslím, že vnučka pôjde. Tá ma sedem rokov, párkrát bola aj u mňa v práci a ona sa teda vyslovila, že by možno bola lekárka. Aj ja som začínala v jej veku. Bábikám som pichala injekcie a liečila ich. Nikdy som nechcela robiť nič iné ako lekárku.

Myslím, že každý lekár by mal milovať svoju prácu a brať ju skôr ako poslanie než zamestnanie.
Mne sa splnilo, že som chcela byť lekárkou, stala som sa lekárkou a robím lekárku. Pre mňa je moja práca poslaním, je to moje hobby a malo by to tak byť u každého lekára.

Vy ste teda spokojný človek. Veľmi silno z vás vyžaruje pozitívna energia. No čo vás hnevá a vie rozčúliť?
Rozčúliť ma vie klamstvo. Keď niekto klame a ja na to prídem. Nemám rada ľudí, ktorí sa pretvarujú, nemám rada ľudí , ktorí zo seba robia niečo iné, ako sú, a faloš. Bohužiaľ, je toho teraz strašne veľa.

Takže ste taký typ, čo si pri pozeraní správ zašomre. Alebo zostanete chladná?
Obyčajne pozerám správy, keď žehlím. Okrem toho si pozriem prehľad udalostí na internete. Chcem byť informovaná o dianí doma aj vo svete. A, samozrejme, aj nejaké tie „pikošky“. Nie som však typ, ktorý by na všetko šomral, skôr chcem mať všeobecný prehľad.

A čo vás vie úplne rozohniť?
Rozčúliť ma vie arogancia v akejkoľvek forme. Pri svojej práci musím vynaložiť veľa duševných síl pri komunikácii s rôznymi typmi ľudí, preto ma vie arogantné vystupovanie niektorých ľudí veľmi nahnevať. Napríklad, keď prídem do obchodu a predavačka ma zle obslúži alebo je arogantná. A ešte bezmocnosť pri uskutočňovaní potrebných zmien. Chcete niečo urobiť a vidíte, že sa to nedá zmeniť.

S tou bezmocnosťou sa však občas stretnete aj u vás na oddelení.
Bohužiaľ, áno. Aj keď chcete najviac na svete a urobíte všetko, najlepšie ako viete, jednoducho to nejde. Toto je rozladujúce a naruší to osobnú rovnováhu.

Nestáva sa niekedy, že aj samotní pacienti odmietajú pomoc a rezignujú?
Ja to vždy tak beriem, že pacient je pacient a ja sa ho musím snažiť presvedčiť. Ja si musím pacienta získať, nájsť si pre neho individuálny prístup. Získať na spoluprácu a snažiť sa mu všetko vysvetliť. Čo je pre neho dôležité, a čo nie. A potom také odovzdanie, keď vidím, že sa to už nedá. Proste choroba má svoj vývoj a už sa nedá urobiť nič.

Dá sa na niečo také zvyknúť? Patrí to asi neodmysliteľne k práci lekárky.
K životu patrí narodenie a smrť. Nedá sa tomu vyhnúť. No nemôžem povedať, že by som sa stala voči tomu odolná. Každá smrť pacienta, ktorý je hospitalizovaný na Oddelení dlhodobo chorých, ma vie rozladiť. Hlboko ma zasiahne a je podnetom na analýzu našich postupov.

Zhovárala sa Nina Lednická ■

Keď pôjdete lúkou, lesom, hájom, netrhajte kvety. Potom až pôjdete späť...

				Pomôcky: KEN, SON	Cudzie ženské meno	Oblialo horúcou vodou	Skratka súhvezdia Lyra	Určite	Morálka	Von (česky)	Symetrála	Čarovala	Zlodeji (pejor.)	Indické bývoly		Rímskych 6	Anglické ženské meno	Svietidlo
				Malé polievky											Svah, múr Popevok			
				PRVÁ ČASŤ TAJNIČKY														
				Mužské meno							Hovorí (náreč.) Pošta (angl.)					Generals Motors Dohára!		
Autor: Miro Taraba	Dopravný podnik Bratislava	Zlato (španielsky)	Ženské meno	Značka Erbium Jemne ofúkla			Česká konc. zdrobnenín Staršia zn. limonády			Míny (čes.) ŠTVRTÁ ČASŤ TAJNIČKY					Tipovanie Južná rastlina			
Súhlasil, povolil								Ručitelia na zmenke Ľúto po česky						Kocka (latin.) Okná				
Zavalil									Cudzie ž. meno Nemať (rázovite)				Šport. pokrik (špan.) Poohýnala				Orgány zraku	Syn (angl.)
Existovali					Tlačil (topánka) Strom Slovanov							Stará grécka minca Ozn. áut Ukrajiny						
Pomôcky: YAKY, YVERT	Napodobnenina	Vlastnil Trepotanie				Jeden z rodičov Nezhoď trasením					Odišla nabok Kaprovitá ryba					DRUHÁ Č. TAJNIČKY Telocvičný úkon		
Patriaci planéte Atala							Makaním ohmatalo Klamstvo, úskok								PIN kód (hovorove) Bodavé hmyzy			
Toho roku (skr.)			Výzva Cestovné povolenia					Patrícia (domác.) Časť obleku				Iránske mesto Alžírsky prístav					Vojenský útvar	Obtieral
Krik				Certifikát pravosti Americké m. meno						Ozn. áut Rumunska Adela (domác.)			Franc. katalóg známok Beduínsky plášť					
Otec (slang.)					Republic South Africa Egypt. boh slnka				Švajčiarska rieka MOL Etiópie					Starorímsky boh lásky Povzdych (citosl.)				
TRETIA ČASŤ TAJNIČKY																		
Kysličník titaničitý (nerast)							Otília (domác.)				Pristihol pri čine							

Chrobák

František "Šuchty" Gschill

Za plotom, tam v tráve,
keď som ešte nosil plienku,
jeden chrobák malý práve
liezol hrudke po hrebienku.

Čudujem sa, oči otváram,
čo to ten na chrbte nosí.
Zaraz si s ním potáram:
my sme obidvaja bosí.

Počkaj, pomôžem Ti zo stebielka,
preliezť na ten biely kvet.
Nestihol som. Vychytil sa na krídielka,
zabzučal a pustil v let.

Za plotom , tam v tráve,
keď som ešte nosil plienky,
ako každé dieťa hravé,
už si v srdci schoval lienky.

Futbalový klub STUPAVA INTERNACIONÁLI

Vás pozýva na stupavské futbalové hody (ktoré sú súčasťou stupavských hodov 2013). Podľa programu sa uskutoční určite zaujímavé futbalové stretnutie.

INTERNACIONÁLI Stupava - Mediálny team športových redaktorov

V rámci tohto podujatia dovoľujeme si Vás pozvať na HODKOVÚ PÁRTY INTERNACIONÁLOV S OBČERSTVENÍM V PRIESTOROCH ŠTADIÓNA, ktorá bude spojená s AUTOGRAMIÁDOU (Marcel Merčiak, Miroslav Michalech, Ľuboš Hlavena a ďalší...). Tešíme sa na stretnutie.

Ivan Morávek, prezident FK Stupava

19. augusta 2013 o 17.00 hod.

Jozef Dugovič, prezident Internacionálov

HC TATRAN STUPAVA reprezentoval...

pokračovanie zo strany 1

Naše dievčatá sa báli prvé minúty zaútočiť, lebo hrali proti babám inej pleti, a súper takisto. Chvíľami to bol zápas, kto komu dá loptu :-) Naše dievčatá vyhrali a po zápase bolo fotiek neúrekom, pekný zážitok pre nich. Ďalší zaujímavý zápas bol pre našich mladších žiakov s Bangladéšom. V zápase sme vyhrávali o tri góly a boli sme jasne hádzanárskejším a technicky lepším družstvom. Po polčase asi tréner hostí vytiahol Aladinovu lampu a želal si, aby nad nami vyhral o gól, čo sa mu podarilo. Chlapci z Bangladéša mali divnú techniku behu, ale boli rýchli a svižní. Dokázali nám vypichnúť veľa lôpt, čo som doteraz nezažil. Ako keby boli skrížení s tigrom či pumou. Mali neskutočné zrýchlenie, „čo očarilo aj moje družstvo tak, že im darovalo veľa lôpt", povedal tréner mladších žiakov Rudolf Draškovič. Neskutočne veľká škola, no hlavne že si chlapci zahrali s družstvom, ktoré má pre nás iný hádzanársky štýl.

Staršie žiačky, ktoré štartovali v o rok staršej kategórii z dôvodu prípravy na 1. dorasteneckú ligu, hrali všetky zápasy proti švédskym, nórskym či dánskym družstvám, ktoré predstavujú špičku v svetovej hádzanej. Škoda, že sa im neušiel zaujímavý a netradičný lós z krajín ako je Keňa, Bangladéš, Zimbabwe, Brazília či India. Už len krok chýbal, aby si dievčatá zahrali B – finále, kde vo vyraďovacom systéme sa prebojovali až do semifinále, v ktorom remizovali s nórskym klubom Stjördals/Blink 9:9 a v závere prehrali na zlatý gól 9:10.

Hra na trávnatom povrchu, pre našich hráčov veľmi neobvyklom, bola veľmi náročná, družstvá boli dobre pripravené a veľmi vyrovnané. V zápasoch niekedy rozhodovali naozaj detaily a niekedy aj dávka šťastia. To sa nakoniec od všetkých troch našich tímov odvrátilo, keď svoje rozhodujúce zápasy prehrali o gól – mladšie žiačky v 16-finále podľahli Helsingöru 10:11, mladší žiaci tiež v 16-finále o hlavu vyšším protihráčom z Bangla Clubu 17:18 a staršie žiačky to dotiahli až do semifinále B-play off, kde prehrali so Stjördals/Blinkom 9:10.

Partille Cupom žila aj fanúšikovská komunita v Stupave. Vďaka moderným technológiám – internetu, facebooku, mobilným telefónom či výborne spracovanej stránke turnaja – takmer v priamom prenose sledovali rodičia a priaznivci každý zápas, prežívali s hráčmi výhry a prehry, stretávali sa a diskutovali o tom, čo sa deje vo viac než 1 000 km vzdialenom Švédsku. Vďaka fantastickým fotografiám a videám Lesanky Yildizovej všetci nielen poznali výsledky, ale deti videli priamo v akcii, či už na ihrisku, alebo pri sprievodných aktivitách.

Partille Cup znova ukázal, že Stupavčania sú schopní hrať vyrovnané zápasy a vyhrávať aj nad tímami z vyspelých hádzanárskych krajín, a že hádzaná dokáže v Stupave aj na dialku spojiť ľudí všetkých generácií – hráčov, trénerov, funkcionárov, dobrovoľníkov, rodinných príslušníkov alebo fanúšikov.

Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom na turnaji podieľali – či už ako súčasť výpravy, alebo tu doma v Stupave pri príprave turnaja či počas neho.

Martin Renčo, Rudolf Draškovič ml. ■

Vynikajúci výsledok našich žiakov...

pokračovanie zo strany 1

Chlapci odohrali na turnaji štyri zápasy v základnej skupine a štyri zápasy play off. Na úvod síce prehrali vo výbornom zápase s fínskym Espoo Oilers 1:4, no potom si všetko vynahradili nielen výborným kolektívnym výkonom, bojovnosťou, myslením, pohodou, ale i pomerne vysokými víťazstvami nad veľkoklubom Remedicum Ostrava 11:2, Slávia Havířov 8:2 a FBC Mikulov 12:1. Postup do šestnástfinále turnaja tak bol samozrejmosťou. Víťazstvo 8:2 nad tímom Slovan Havířov znamenalo postup do osemfinále Prague Games, v ktorom práve Stupava narazila na majstra Slovenska ATU Košice s hviezdnymi menami v zostave. Po neuveriteľnej gólovej prestrelke a vyrovnanom priebehu rozhodli o víťazovi až samostatné nájazdy, v ktorých Stupavčania jasne dominovali. Radosť z víťazstva ako i historického postupu do štvrtfinále turnaja bola obrovská. Večerný zápas medzi osmičkou najlepších proti WOOW Vítkovice posunul stupavský florbal ešte ďalej. Po víťazstve 6:2 sa opäť prepisovali historické tabuľky a chlapci zo ZŠ v Stupave sa zaslúžene ocitli v semifinále najväčšieho medzinárodného mládežníckeho turnaja Európy. Zlatý sen zastavilo až družstvo Hattrick Brno s výsledkom 4:6. Konečné 3. miesto a zisk bronzových medailí má však pre stupavský florbal cenu zlata! Marco Tomkovič nastrieľal 16 gólov a v kanadskom bodovaní s 26 bodmi skončil na 2. mieste kategórie B13 (cca 400 hráčov) a umiestnil sa medzi prvými piatimi hráčmi z celkového počtu asi 6 000 účastníkov. V Prahe to ale nebola náhoda. Počas celej sezóny dosahovalo družstvo mladších žiakov výborné výsledky (1. miesto Stupava cup, 1. miesto okresné a krajské kolá Orion florbal cup, 1. miesto vo florbalovej lige Bratislavského kraja, 1. miesto na medzinárodnom turnaji v Maďarsku), a tak bolo právom ocenené primátorom mesta ako najúspešnejší kolektív na ZŠ v Stupave. Na jubilejnom 10. ročníku Prague Games sa zišla výborná partia mladých florbalistov na čele s kapitánom Petrom Kachničom pod vedením Mgr. Jaroslava Fišera a Milana Maxiána, podporovaná skupinkou priaznivcov, ktorí neváhali pricestovať za tímom do Prahy. Dúfame a veríme, že tento výsledok bude veľkou motivácou pre družstvo mladších žiakov, ale hlavne pre ostatných žiakov, ktorí by sa mali zapojiť do veľkej stupavskej florbalovej rodiny a pokračovať v tradícii florbalu v Stupave.

Podrobnosti a informácie o turnaji na : www.praguegames.cz ■

Príchod trénerov a legendy do klubu HC TATRAN STUPAVA

Po prvom úspechu a skvelom mene, ktoré si budujeme, sa nám podarilo získať trénera Róberta Popluhára s bohatými skúsenosťami, najmä v mládežníckych reprezentačných výberoch Slovenska, no aj v ženskom národnom tíme. Od začiatku školského roka 2013/2014 bude učiť na ZŠ Stupava a bude zároveň trénovať hádzanú. Po jednej „rybe" prichádza ďalšia v podaní Nikoly Dubajovej, ktorá sa bude venovať predovšetkým deťom v predškolskom veku. Obidvaja majú najvyššiu trénerskú kvalifikáciu triedy „A".

Najväčším prínosom pre náš klub sa stal pán Jančár, trénerská legenda nášho klubu, ktorý vytiahol značku HC TATRAN STUPAVA na samý vrchol medzi mužskú elitu v Československu v 80-tych a na začiatku 90-tych rokov. Tento trénerský mág spolu s Ladislavom Pšenkom vychoval generácie hádzanárov v Stupave a väčšina ľudí ho pozná. My mladí tréneri máme veľkú výhodu, že môžeme čerpať z jeho skúseností a poznatkov, ktoré sú lepšie ako hocijaké trénerské semináre. Pán Jančár nastúpil na funkciu šéftrénera mládeže v klube HC TATRAN STUPAVA a bude mať dohľad nad metodikou a robiť rozbor našich tréningov a súperovej hry. Neraz sa stáva, že v hale predebatujeme aj hodinu-dve o hádzanej, ako veci zlepšiť. Na majstrovstvách bol naším tromfom v rukáve, kde komunikoval s lavičkou, sledoval hru súpera. Spoločne s trénermi „upiekli" pekný úspech v podaní 4. miesta na majstrovstvách Slovenska. Takúto persónu nám môžu v iných kluboch len závidieť. Síce nemáme za sebou silných sponzorov, ale máme túto veľkú osobnosť, ktorá aj po polnoci sleduje zápasy našich detí a hľadá spôsoby, ako zlepšiť hru. To je na nezaplatenie. Veľmi nám pomáha a nastavuje zrkadlo, ako to robíme a čo treba zlepšiť, a posúva nás do vyššieho „levelu". Veľmi si vážime, že sa vrátil k stupavskej hádzanej, ktorej obetoval celý život.

Ladislav Lutonský do Fivers WAT Margareten Wien Ďalšia potešujúca správa je, že 13-ročný hráč Laco Lutonský prestupuje z klubu HC TATRAN STUPAVA do klubu Fivers WAT Margareten Wien, ktorý je majstrom Rrakúska v danej kategórii. Hráčovi vybavili športové gymnázium vo Viedni, aby mohol trénovať každý deň. Síce púšťame najlepšieho hráča z ročníka narodenia 1999, ale teší nás, že môže napredovať v dobrom klube v zahraničí.

Milan Jančo do extraligového Pezinka Posledný prestup smerom von je 17-ročný hráč Milan Jančo, ktorý prestupuje z 1. ligy mužov do extraligového Pezinka. Hráčovi sme nechceli brániť v jeho hádzanárskom rozlete a pustili sme ho do extraligového klubu bez výchovného. Tento prestup nás veľmi potešil z viacerých dôvodov; veríme, že sa mu bude v novom klube dariť.

V klube pečieme príchody smerom do klubu, či v podaní hráčov alebo trénerov. Keďže berieme iba najlepších, rokovania sa naťahujú. Budeme vás informovať čo najskôr v ďalšom vydaní Podpajštúskych zvestí.

Rudolf Draškovič ml. ■

Lucia Kovácsová do kadetskej reprezentácie SR

Ako sme už informovali čitateľov, v našom meste sme skvelo zorganizovali majstrovstvá Slovenska starších žiačok, na ktorých naše družstvo získalo skvelé štvrté miesto. Každý účastník v natrieskanej školskej športovej hale si všimol hráčku s číslom 35 na chrbte s menovkou Kovácsová. Táto hráčka sa stala nielen najlepšou hráčkou majstrovstiev SR, ale zanechala dojem na viacerých. Lucka, ako ju poznáme, je veľká kočka a každý by povedal, že je to jemná baba, ale omyl!!! Na ihrisku veľká bojovníčka, ktorá temperamentne oslávi každý gól zdvihnutím rúk smerom k hľadisku. Nebojí sa ísť do hocijakého súboja v útoku a v obrane sa mení na obávanú brúsku, takže súper radšej odohrá loptu preč, aby nedošiel do kontaktu. Mladá Lucka, ako ju v klube voláme, začala hrať hádzanú pred šiestimi rokmi. Mala šťastie na skvelý kolektív báb, s ktorými začala, a na trénera Romana Vigha, ktorý sa dievčatám venuje dennodenne. Pamätám si ako dnes, keď ju jej otec priviedol do malej telocvične v starej ZŠ Stupava, či by mohla vyskúšať hádzanú. Priviedol nám malé kinderko so širokým úsmevom, zlatú babu. Dnes je Lucka nielen pekná slečna, ale hlavne talentovaná hádzanárka. Na majstrovstvách bol aj tréner kadetskej reprezentácie a neušla jeho pozornému oku. Luciu pozval na zrazy reprezentácie do 17 rokov. Štrnásťročné dievča ho zaujalo natoľko, že spomínaná hráčka bude hrať s dievčatami o dva roky staršími na špičkovej svetovej úrovni. Každý, kto športuje a pozná hádzanú, vie, že hádzaná je veľmi dynamický a kontaktný šport, namáhavý na fyzičku a vôbec nie pre padavky. Toto je veľmi fascinujúce, lebo jej rovesníčky v reprezentácii sú fyzicky vyspelejšie. Lucia sa nestratila a pripravuje sa s teamom SR už mesiac. Majú za sebou týždenné kondičné sústredenie na Skalke pri Kremnici, týždenné herne v Nitre a odchádzajú na turnaj do Čiernej Hory. Po turnaji v Čiernej Hore sa rozhodne, či ju tréner SR zoberie na majstrovstvá Európy do poľského mesta Gdansk. Ako sme sondovali u trénerov SR, o rok by mohla prísť pozvánka ďalším štyrom dievčatám z nášho klubu. Toto je informácia pre nás trénerov, že to robíme dobre, a motivácia, aby sme nezaspali a neuspokojili sa s priemerom. Veľký podiel na tom má mesto Stupava zastúpené primátorom Pavlom Slezákom a riaditeľ základnej školy v Stupave Ladislav Csillaghy, ktorí s nami spolupracujú pri organizovaní akcií a poskytujú športovú halu. Toto je cesta, ako motivovať mladých v našom meste. Uvediem jeden príklad. Len čo sa deti z nášho klubu dozvedeli, že Lucia sa dostala do reprezentácie, tak mi na Facebooku klikla správa od môjho jedného zverenca. „Tréner, aj ja sa chcem dostať do reprezentácie", ktorému som odkázal: „Tak makaj". Po čase som sa dozvedel, že decká sa stretávajú o 6:30 ráno kvôli horúčavám a chodia behávať, aby zvládli letnú prípravu a boli pripravené na sezónu. Tak kvôli tomuto sme ochotní obetovať čas, lebo nám to vráti energiu, keď vidíme, že sa snažia. Našou motiváciou je dostať deti do reprezentácie SR a do dobrých klubov v zahraničí.

V Stupave vyrástlo veľa reprezentantov v hádzanej, ja som bol v roku 2005 posledný, ktorý vyšiel z klubu HC TATRAN STUPAVA, a na dlhé roky nič. Človeka poteší, ak sa to ich zverencom podarí. Lucii Kovácsovej sa to podarilo. Zaželajme jej, nech sa jej darí a môže žiť svoj hádzanársky sen. V mene hádzanárskeho klubu HC TATRAN STUPAVA chceme, aby sa každým rokom deti pravidelne dostávali do reprezentácie a do dobrých klubov v zahraničí.

Rudolf Draškovič ml. ■

Stupavské zlato z plážovej hádzanej

Týždeň po svetovom turnaji mládeže vo Švédsku vycestovali naše žiačky na posledný turnaj v sezóne do Senca. Na Slnečných jazerách priamo pri vode sa uskutočnil plážový turnaj v zmiešanej kategórii chlapcov a dievčat. Po náročných zápasoch v stupavskej hale počas majstrovstiev Slovenka a po otestovaní švédskych trávnatých ihrísk naskočili dievčatá do hlbokého piesku, aby ukázali, že vedia hrať hádzanú na akomkoľvek povrchu. Baby inšpirované našimi mužmi, ktorí tento rok absolvovali turnaje v plážovej hádzanej vo Švajčiarsku, Chorvátsku, Maďarsku a niekoľko turnajov na Slovensku, ukázali v konkurencii deviatich družstiev, že patria medzi najlepšie mládežnícke družstvá. Takzvaná „plážovka" má upravené pravidlá. Hrá sa na piesku a na menšom ihrisku, kde je okrem obvodových čiar vyznačená len hranica vo vzdialenosti 6 m od bránky. Plážovka je veľmi rýchly, dynamický doplnkový šport, kde hráči využívajú najmä obratnosť, výbušnosť a akrobatické schopnosti pri otočkách (rotácia o 360°) a nahadzovačkách (tzv. „amerika"). Ani jedna z týchto náročných akcií, ktoré boli hodnotené za dva góly, nechýbala v našom družstve. Aj napriek oklieštenej zostave vybojovali naše hádzanárky zlaté medaily v zložení:

Simona Kubovičová, Lucia Havlová, Lucia Kovácsová, Simona Belošičová, Kristína Erdélyiová, Almina Yildizová, Soňa Dančíková, Romana Gašpareková a Ivana Gašpareková. Celodenný turnaj pri vode s azúrovou oblohou, handballom a zlatou medailou na krku bol príjemným ukončením sezóny v kategórii starších žiačok.

Roman Vigh ■

Cyrilo-metodské dni v Šenkviciach

Slovanskí vierozvestci sv. Cyril a Metod tvoria v dejinách Slovanov, a zvlášť Slovákov, jednu z najdôležitejších kapitol. V tomto roku oslavujeme 1150. výročie príchodu vierozvestcov na naše územie.

Spevácky zbor Stupavská Nevädza sa každoročne zúčastňuje na Cyrilo-metodských dňoch, ktoré sa v tomto roku konali v Šenkviciach. Prehliadku speváckych zborov podporil Bratislavský samosprávny kraj, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, obec Šenkvice a farský úrad v Šenkviciach.

Prehliadka speváckych zborov sa konala v rímskokatolíckom kostole svätej Anny v Šenkviciach. Prehliadku zborov otvorili predseda BSK Ing. Pavol Frešo, starosta Šenkvíc Mgr. Peter Fitz a pán farár Michal Pokopec. Spievali zbory: Neznámi na trati -- Šenkvice, ženský spevácky zbor Jabĺčko – Rovinka, ženský spevácky zbor Nevädza – Stupava, cirkevný spevácky zbor Glória – Zohor, spevácka skupina – Bytča-Pšurnovice a Komorný zbor Gejzu Dusíka – Zavar. Každý spevácky zbor zaspieval päť piesní. Prehliadku speváckych zborov ukončila riaditeľka Malokarpatského osvetového strediska v Modre PhDr. Anna Píchová. Soňa Činovská ■

Stupavské zborové speváčky potešili návštevníkov v Šenkviciach nielen svojím spevom, no aj nevädzovými šatami.

Spomíname na našich blízkych, kamarátov a známych

Dňa 6. 8. 2013 uplynul 1 rok, čo nás navždy opustil vo veku 92 rokov náš manžel, otec, svokor, dedko, pradedko **František Tomkovič**.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.
Smútiaca rodina

Dňa 8. augusta uplynulo 5 rokov od chvíle, keď nás navždy opustila naša milovaná manželka, maminka a babka **Ľudmila Krajačičová**, rodená Rožárová.
S veľkým smútkom a láskou na ňu stále spomíname. Ďakujeme všetkým, ktorí spomínajú s nami. Smútiaca rodina.

Dňa 21. 8. 2013 uplynie 10 rokov, čo sa zavrela kniha života písaná srdcom môjho drahého manžela, otca, svokra a dedka **HENRICHA WEISSA.**
Nech jeho telo v rodnej hrudi v spokojnom spánku odpočíva. V pamäti našej žiariť bude pamiatka jeho stále živá. Manželka Eva, syn Ľuboš s rodinou, dcéra Andrejka s rodinou, švagrina Janka s maželom, svatka Soňa Grofová, teta Vali Chrupková s dcérou Valikou Michalskou a jej rodinou.

Spoločenská kronika ku dňu 2. 8. 2013

pripravila Monika Vrábelová

Narodili sa: Alexandra Jágerská, Adrian Petrovský, Martin Rafay, Bruno Maroš, Theo Maroš, Pavol Paľo, Stela Ščasná, Tomáš Semanco, Viktória Chmelíková, Ema Krajčírová, Anton Hrdina, Lukáš Starek, Maxim Haruštiak, Veronika Klasová, Nina Kellnerová ,Monika Sihelníková, Lucas Kovalčík, Felix Vlček, Daniela Paulechová, Tamara Slezáková, Nikodem Zeman, Angela Hasonová, Michal Paulík

Zosobášili sa: Mgr. Matej Moncoľ a MUDr. Zora Bošňáková, Miroslav Slezák a Mgr. Martina Tóthová, Roman Kavický a Alena Némethová, Milan Huraj a Viera Zemanová, Tibor Bilka a Ing. Paulína Kollárová, Tomáš Síleš a Zuzana Bohumelová, Ing. Juraj Benda a Ing. Vladimíra Turanská, Peter Gritters a Alexandra Dragulová, Miroslav Matys a Veronika Kadlečíková

Zomreli: Margita Mundiová (1951), Ing. Michal Ščasný (1936), Zdena Marošová (1968), Kvetoslava Serdelová (1930), František Belzar (1939), Eva Ščasná (1940)

Cena Mikuláša Lisického

Stupava sa môže pochváliť viacerými obyvateľmi, či už rodákmi alebo ľuďmi, ktorí tu roky žili a tvorili, ktorých význam presiahol hranice nášho mesta. Medzi takých nesporne patrí aj RNDr. Mikuláš Juraj Lisický, CSc., doma aj v zahraničí uznávaný odborník na mäkkýše a na vedecký výskum ochrany prírody. O jeho mimoriadnom význame v oblasti environmentalistiky svedčí aj vytvorenie Ceny Mikuláša Lisického pri príležitosti 5. výročia jeho predčasného úmrtia 5. augusta 2008. Táto cena je určená významnej osobnosti v oblasti environmentálneho vzdelávania a ochrany životného prostredia a prvý raz bola udelená v tomto roku.

Mikuláš Lisický prežil v Stupave 35 rokov, no narodil sa 9. mája 1946 v Trenčíne a detstvo a študentské roky strávil v Bratislave, kde študoval na Prírodovedeckej fakulte UK najprv biológiu a chémiu, potom zoológiu. Ako zoológovi mu učaroval svet mäkkýšov a svoj dlhoročný výskum uzavrel roku 1991 monografiou Molusca Slovenska, ktorá prvýkrát komplexne zosumarizovala faunistické a ekologické údaje o mäkkýšoch z nášho územia a možno ju považovať za základné vedecké dielo v danej oblasti.

Hoci bol Mikuláš Lisický rešpektovaný „slimačkár“, jeho hlboké poznanie prírody a láska k nej ho čoraz intenzívnejšie viedli k snahe ochraňovať ju. Záujem o teoretické základy ochrany životného prostredia ho už roku 1977 priviedol na postgraduálne štúdium na Prírodovedeckú fakultu Karlovej Univerzity v Prahe a po jeho ukončení roku 1979 sa stal prvým absolventom takto zameraného štúdia prinajmenšom na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Ochrana prírody sa stala jeho celoživotnou srdcovou záležitosťou. So zanietením sa jej venoval po celé roky ako obľúbený vysokoškolský pedagóg na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave aj ako fundovaný vedecký pracovník v Slovenskej akadémii vied, teda na pracoviskách, kde striedavo alebo aj súčasne pôsobil. Na obidvoch uvedených inštitúciách významne prispel nielen k ich vedeckému bádaniu, ale aktívne sa zúčastnil aj na formovaní ich charakteru. Na univerzite sa zaslúžil o vznik študijného odboru Ochrana prírodného prostredia a napokon založil katedru Ekosozológie a fyziotaktiky a stal sa jej prvým vedúcim. O tvorivom potenciáli dr. Lisického a cite pre jazyk svedčí aj vytvorenie nového termínu ekosozológia, v ktorom skĺbil pomenovanie sozológia (veda o ochrane) a doplnil ho o predponu eko-, čím vzniklo pomenovanie ekosozológia, teda náuka o ochrane prírody na ekologickom základe. Pre študentov napísal doteraz neprekonaných troje skrípt o ochrane prírody – ekosozológii, z ktorých sa dodnes vyučuje. Nemenej iniciatívny bol Mikuláš Lisický aj v Slovenskej akadémii vied, kde po príchode na Ústav experimentálnej biológie a ekológie

CBEV viedol pracovnú skupinu ekologických analýz a interpretácií. Neskôr pôsobil ako vedúci oddelenia ekosozológie a monitoringu na Ústave zoológie a ekosozológie, ktorý sa vyčlenil z pôvodného ústavu a ktorého bol spoluzakladateľom.

Mikuláš Lisický zanechal hlbokú stopu aj vo výskume problémov riečnych ekosystémov, najmä revitalizácie Dunaja a Moravy. Bol zakladateľom a prvým koordinátorom monitoringu bioty (živých organizmov) na území ovlyvnenom sústavou vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros ako aj vedúcim kolektívov zaoberajúcich sa štruktúrou, funkciou a dynamikou ekosystému záplavového územia Dunaja v prirodzených a zmenených podmienkach. Neskôr skúmal aj adaptívne zmeny vyvolané hydrologickým režimom pri prevádzke vodného diela Gabčíkovo. Jeho zásluhou sa v diskusii s projektantmi vodného diela podarilo presadiť viaceré významné kroky v prospech tamojších pôvodných ekosystémov.

Mikuláš Lisický svojimi postojmi, mimoriadnou všestrannosťou a širokým prírodovedným záberom významne ovplyvnil smerovanie vo výskume ekosozológie. Výsledky svojho bádania publikoval v mnohých vedeckých štúdiách, prezentoval ich na konferenciách doma aj v zahraničí, napríklad aj v USA a Japonsku, pretavil ich do prác zameraných do ochranárskej praxe, do učebných textov, ekologicko-filozofických esejí aj do prác popularizačného charakteru. Medzi tými poslednými vyniká najmä majstrovsky napísaná knižka Živá symetria, za ktorú dostal cenu Univerzity v Padove (Taliansko). Za knižku pre mládež Stretnutia v hlbinách mu vydavateľstvo Mladé letá udelilo vydavateľskú cenu a nemenej úspešná bola aj jeho tretia kniha pre mládež Život v schránke. Nemožno však obísť ani prekladateľskú činnosť Mikuláša Lisického. Spolu s kolektívom, ktorý viedol, z francúzštiny preložil a upravil encyklopédiu Príroda – Zem, Rastliny, Živočíchy.

O mimoriadnom uznaní Mikuláša Lisického vo vedeckej, pedagogickej a spoločenskej oblasti svedčia aj jeho funkcie a členstvá v mnohých našich aj zahraničných radách, organizáciách či spoločnostiach. Za svoju prácu v prospech prírody dostal aj viaceré vyznamenania, a to medailu primátora Bratislavy „Za tvorbu a ochranu životného prostredia“ (r. 1987), Cenu Slovenskej geologickej spoločnosti za najvýznamnejšiu geologickú prácu z aplikovaného výskumu 2001 – 2004 (spolu s prof. Muchom ako editori, r. 2005). V tom istom roku mu pri príležitosti 65. výročia založenia fakulty dekan PriF UK udelil Pamätný list ako prejav ocenenia za mimoriadne úsilie a vynikajúce pracovné výsledky v prospech fakulty.

O trvalom vplyve Mikuláša Lisického v oblasti, v ktorej pôsobil, svedčia aj ocenenia in memoriam, a to Cena podpredsedu vlády a ministra školstva Slovenskej republiky za vedu a techniku v kategórii Celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky “za vynikajúce celoživotné vedecké a technické dielo v oblasti ekológie a environmentalistiky a vytvorenie vedeckej školy medzinárodného významu” (r. 2008) a Cena ministra životného prostredia SR “za mimoriadne výsledky a dlhoročný prínos v starostlivosti o životné prostredie” (r. 2009). V r. 2012 mu bolo udelené čestné členstvo Slovenskej ekologickej spoločnosti „za rozvoj ekológie, environmentálnej výchovy, vzdelávania a dlhoročnú činnosť v Slovenskej ekologickej spoločnosti.“ Veľmi významným a naozaj zriedkavým ocenením jeho pôsobenia v oblasti environmentalistiky bolo vytvorenie už v úvode spomínanej Ceny Mikuláša Lisického.

Žiaľ, predčasná smrť pred piatimi rokmi prerušila úspešné pôsobenie Dr. Mikuláša Juraja Lisického, CSc., mimoriadne vzdelaného, nadaného, všestranne rozhľadeného, no pritom skromného človeka, ktorý nezištne ponúkal svoje vedomosti a šiel za svojím presvedčením aj napriek občasnému nepochopeniu a odmietaniu.

Česť jeho pamiatke. Anna Rácová ■

Fragmenty zo života v Stupave, 2. časť

Listy medzi Stupavou a "Amerikou"

V tejto časti uvedieme ďalšie udalosti, o ktorých sme sa dozvedeli pri našom takmer detektívnom pátraní po tom, čo sa dialo v Stupave.

V novembri 2012 nás navštívil pán Peter Korn sprevádzaný tlmočníčkou. Predstavil sa ako honorárny konzul Slovenskej republiky v štáte Južná Karolína (USA) a povedal, že hľadá informácie o svojich predkoch, ktorí bývali v Stupave koncom 19. a v 20. storočí. Informoval nás, že asi pred dvomi rokmi bol v Stupave jeho brat, ale nemal tlmočníka ani nijaký kontakt, a tak nič nezistil. Veľa o svojich predkoch nevedel, len spomenul mená, ktoré sa vyskytovali v ich rodine: Seifert, Ižvolt, Rotter, Handl. Konštatovali sme, že tieto mená nie sú „stupavské". Pán Korn priniesol niekoľko listov, ktoré boli odoslané zo Stupavy, Beluše, Maďarska a Londýna, ktoré si rodiny posielali a udržiavali tak kontakt.

Problém bol však v tom, že listy boli písané v nemeckom jazyku a datumované boli od roku 1905 s veľkými prestávkami až do roku 1960. Písmo bolo síce úhladné, ale pre nás nečitateľné. Boli sme na návšteve vo Viedni, kde sme ukázali listy jednej našej známej (1941). Pozrela sa na ne a povedala: je to písané „currentom", ja to neviem čítať. Bola s ňou ešte ďalšia dáma (1933) a tá povedala, ja to viem čítať, my sme sa to v škole učili. Tak sme jej listy nechali a ona ich preložila do nemčiny. Naša dcéra to preložila do slovenčiny a tak sme sa dostali k informáciám, z ktorých čerpáme o živote v Stupave. Už v prvom článku sme použili niektoré informácie o rodinných vzťahoch, v tomto článku využijeme niektoré informácie zo života v Stupave. Vynecháme rodinné problémy a udalosti týkajúce sa života v Stupave nekomentujeme, len ich uvádzame.

Prvý list, ktorý máme k dispozícii, písala pani Anna Seifert (manželka záhradníka) 12. 8. 1905 do Chicaga svojej dcére Anne. Z listu sme pochopili, že dcéra odišla ako slobodná v uvedenom roku do Ameriky. Zistili sme, že ešte v tom istom roku sa mladá Anna v Chicagu vydala za Jozefa Ižvolta, ktorý pochádzal z Beluše pri Púchove. On už bol v Amerike usadený, mal prácu a bývanie. Zrejme tento vzťah bol vopred dohovorený a ona išla na pripravenú cestu.

Po tomto dlhšom úvode sme ozrejmili cestu listov a pisateľov zo Stupavy a adresáta v Amerike. Prvé listy opisovali udalosti týkajúce sa „zabývania" sa mladej Anny v Chicagu. V Stupave pripravili balík s vecami pre Annu. Pred poslaním museli byť všetky veci vyprané a zásielka nesmela mať hodnotu vyššiu ako 480 korún, inak sa to muselo legalizovať na americkom konzuláte. Pán Slezák (?) pripravil drevenú debničku, do ktorej dali veci. Pre zaujímavosť uvádzame, čo sa posielalo do Ameriky: nejaká bielizeň, strieborný príbor od tety Márie, puzdro s ihlami od jej manžela Lajoša, lyžičky od sestry Agnes. Balík bol poslaný poštou. Cesta listov do Ameriky a z Ameriky trvala asi 14 až 20 dní. V jednom liste sa spomína, že mali v Stupave návštevu a boli v reštaurácii Reiter – Reiter, kde varia jemne a dobre. Minuli tam 2 Ft(?). Spomínaná reštaurácia bol pravdepodobne neskorší hostinec u Justha, neskoršie u Brbúcha, pre mladších „Srdiečko". Už v 19. storočí to bol zájazdný hostinec vedľa hlavnej cesty, kde ubytovávali pocestných, ktorí išli cez Stupavu na koňoch. Na stupavskom cintoríne sme našli hrob rodiny Reiter: Konrád Reiter (1863 –1937) a Mária Reiter (1865– 1945), mohli to byť majitelia reštaurácie.

Ďalej sme pátrali v archívoch po informáciách o členoch rodiny a zistili sme, že: Anna Seifert (mama) zomrela v roku 1906 a jej švagor L. Nagy v roku 1908. Vdova Mária Nagy a Agnes Rotter žili naďalej spolu v „Naďovom dome". Nepodarilo sa nám zistiť, odkedy bola Agnes Rotter vdova.

Z udalostí v Stupave spomenieme požiar strechy kostola v roku 1911, údajne od guľového blesku. Zachovala sa fotografia kostola po požiari (obr. hore).

Obdobie po roku 1905 až 1921 nemáme podložené listami, tie sa objavili až z roku 1921 a najmä z tridsiatych rokov. V roku 1921 písala do Ameriky už Agnes Rotter a Mária Nagy, čiže sestra Anny a jej teta. Podpisovali sa ako Agi a Mi.

V liste z 3. 3. 1930 sa píše, že je fašiangový pondelok, v tomto čase bolo veľa svadieb a dve úmrtia. Prezident Masaryk má 7. marca 70. narodeniny. Pani Pottmanová nám požičiava nemecké noviny, nakoľko minulý rok v lete ukončili vydávanie Pressburger Zeitung, čo nás veľmi mrzí. *(Sestry Pottmanové boli rovesníčky a kamarátili sa. Vilma Pottmanová – učiteľka, 1883–1965).* Slečna Vilma príde len na chvíľu, opýta sa, ako sa má Mi. Zima nám všetko ukradla. Karolína Šmelíková má záľubu piecť a variť. Slečna Vilma býva na prízemí pri nej.

(Sestry Pottmanové bývali v dome spolu s rodinami Sobihardovcov, Šmelíkovcov, Bedovcov..., boli to najčastejšie ľudia pracujúci u grófa. Dom je na obrázku, ktorý nakreslil pán Jaro Slezák.)

Z Ameriky prichádzajú správy o veľkej nezamestnanosti, začína sa tam hospodárska kríza. V nasledujúcom liste z 21. 3. 1930 ďakujú za pekný kalendár, ktorý dostali z Ameriky, a píšu o nedobrých podmienkach pre život u nás, tešia sa na pekné počasie, ktoré sa začína. Tieto ženy nepracujú a ani nikdy nepracovali, a tak píšu, že hovädziu polievku majú zriedka, vajíčka?, škoda hovoriť. Píšu o niektorých stupavských správach, napr. ...Hoffmanov nasledovník dostal ročnú mzdu 72 000 Kčs. *(A. Hoffman bol hlavný revírnik ešte u grófa Pálffyho a potom u Károlyiho. Rodina Hoffman a Neogrády má spoločnú hrobku s rodinami Neogrády a Wagner. Je to veľká hrobka na pravej strane na starom cintoríne, o ktorej ľudia hovoria, že je grófska, čo nie je pravda.)*

V jednom liste uvádzajú, že v dome je kľud medzi partajami a píšu pri petrolejovej lampe. *(K tomu je vysvetlenie, že v Stupave bola v roku 1927 postavená trafostanica na Marcheggskej ulici a postupne v tridsiatych rokoch boli elektrifikované ulice, domy, inštalovalo sa osvetlenie ulíc. Takže písanie pri „petrolejke" bolo v tých časoch normálne.)*

V septembri 1933 píšu o tom, že ich navštívili pani Sobihard (pán Sobihard bol zverolekár u grófa) a pani Slobodová s vnukmi Milanom, Štefanom a Dušanom. Z Ameriky čítame, že je tam veľa povodní, z domu píšu, že im zo záhrady niekto ukradol najkrajšie „trnky", len troška zostalo na dvore. *(Aj vte-dy sa kradlo!)*

V októbri 1934 píšu o tom, že v Stupave je veľká rozpoltenosť politických strán. Je tu až 13 strán, minulú nedeľu boli voľby a starostom asi zostáva pán Vyhnálek. Jeho manželka je stále vo svojom dome zatvorená, od sveta oddelená, ako kráľovná svojej ríše. Prichádza nemilosrdná zima, kto je bohatý, je mu to jedno. Urodilo sa zázračné ovocie Madam Pruhar, astrachánske jablká a veľmi dobré hrušky.

Apríl 1938, prichádza Veľká noc, naše stromy, najmä marhule, krásne zakvitli a pán Kastler ich vyfotil, fotografie poslali do Ameriky. Celý dvor bol pekne upravený (viď fotografiu). November 1938 priniesol zlé časy pre republiku. V októbri bola vyhlásená autonómia Slovenska, 2. novembra bol pripojený slovenský juh k Maďarsku, veľa Slovákov sa vrátilo na Slovensko ako utečenci. Nastali zlé časy pre chudobných, boli to hnusné dni. Ľudia utekali niekde do vnútra krajiny, my sme nemali kam utiecť. Pesimistická nálada, zlá domáca ekonomická situácia, skoro je zimný čas, tma.

6. decembra 1938 napadol prvý sneh, ale sa roztopil. Chvalabohu, že svetové dejiny prebiehajú pokojne, v mieri. Slovensko si chce svoju republiku prispôsobiť, ako bude najlepšie, podľa nemeckého vzoru. Čítali ste už v novinách, že Théby (Devín) patrí už k Veľkému Nemecku? Tam sú šťastní, že sa dostali do Nemeckej ríše. Dnes, 8. 12. 1938, bola Stupava silno navštívená, boli prejavy a všetci dúfajú v dobrú budúcnosť. Naši susedia – rodina Mittlerová (židia) si postavili po štyroch rokoch poschodový dom s výhľadom na celé okolie. *(Terajší dom na rohu Hlavnej a Mlynskej ulice; obr. úplne dole).*

Teraz čakajú na pasy, debny majú už zabalené a pocestujú do Ameriky. Také miestne hniezda ako Stupava, Devín boli trvalejšie obývané židmi. Upratovanie židov bude aj na Slovensku rázne postupovať. Oni sa obohacovali len od kresťanov. Len ich nechce žiaden štát ani mesto prijať.

My Seifertovci sme Nemci, náš otec sa narodil v Prahe, a preto hovoríme po nemecky.

20. 11. 1939 píšu: Viktor Kopal (1878 – 1955) je už v penzii a usadil sa v Stupave. Jeho synovia sú už okolo tridsiatky a obaja robia v lesoch. Jeho manželka Fanny (1883 – 1963) vyzerá ešte veľmi dobre. Našej Márii (Mi) sa vodí stále rovnako, na budúci rok bude mať 84. U nás je ticho, dve staré dámy, ani si takmer nemáme čo povedať, stále sme v minulosti a v spomienkach.

Pokračovanie v ďalšom čísle.

G+S Prokešovci ■

Fotografie: archív, F. Král, Informácie z listov uverejňujeme so súhlasom pána Petra Korna.